

50 anys

La Femosa

maig-juny de 2018
Número 294 P.V.P. 3€

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

FI DEL CURS ESCOLAR

VISITA ALS VILARS D'ARBECA

Edita:

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167874
E-mail:
lafemosaartesadelleida@gmail.cat

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Albert Batiste Bonet
Rosa Ma Batlle i Tomàs
Miquel Carrera Castellví
M. Assumpció Cornadó Lladó
Adolf Costafreda Castillo
Josep Maria Esteve Muñoz
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Joan Gallart Nadal
Roger Gil Barberà
Lluís Gil Fontanet
Oriol Liarte Torrelles
Juan Antonio Lucena Centella
Miquel A. Navarro Solé
Ramon Serra Batlle
Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Arxiu Fotogràfic de La Femosa
Josep Mª Esteve Muñoz
IM. A. Florensa Bertran
Josep Gallart Fernández

Correcció textos

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
Número 294,
maig-juny de 2018
DL L 264-1981
ISSN: 2339-7365
P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de **La Femosa** reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

El reportatge.....	3
Pòrtic	4
Actualitat artesenca	5
Setmana Cultural 2008	13
Actes del 50 aniversari de l'A. C. La Femosa.....	17
Sortida del Griu al Poblenou.....	18
El gran revolví.....	19
<i>Domus domini</i> . Els centres comercials (i 3).....	20
Sense actes de desobediència el món no progressa".....	21
50 anys de la compra de Grealó, Vinatesa i altres	22
El sexisme a la gramàtica (2ona part).....	25
Conecta't al català.....	28
Rosa de tardor	29
Un extraterrestre ens visita. L'Hydra (Conte. I part 4).....	30
Cròniques del CF Artesa de Lleida	34
Mots encreuats	36
Entreteniments.....	37
Ho hem llegit a... ..	38
Telèfons i horaris d'interès	39
Solucions als passatemps.....	39
Enigma.....	39
Imatges d'actualitat	40

Amb el suport de:

Departament de la Presidència

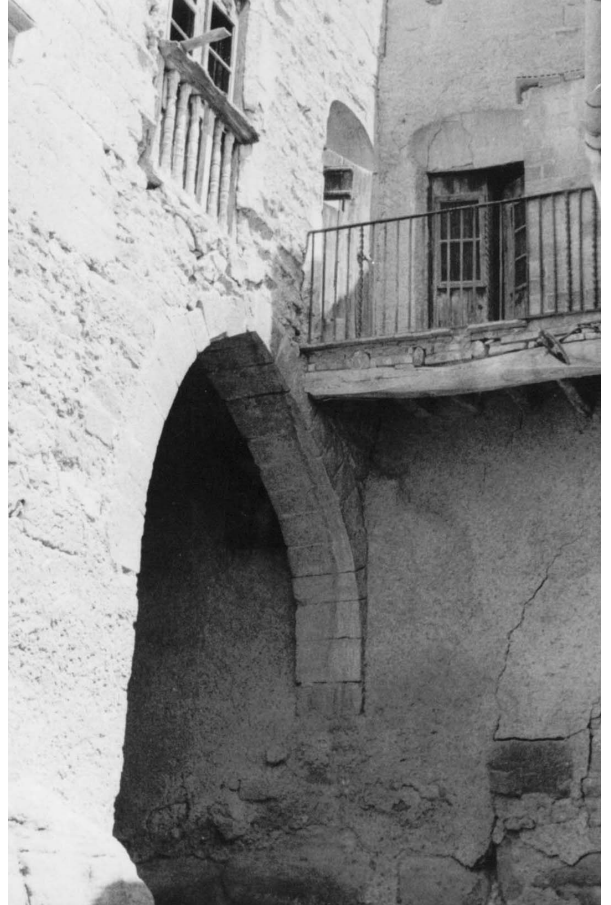
EL REPORTATGE

El "perxi" de la Vileta abans del seu enderroc. Un patrimoni que cal recuperar.

Fotos: Arxiu de l'A. C. La Femosa

Vista del costat oest del "perxi".

Vista del costat est del "perxi".

Vistes de l'accés est a la Vileta amb el "perxi".

Pas de la verge de Lourdes pel "perxi".

PORTIC

A la revista passada, corresponent als mesos març-abril de 2018, número 293, apareix una imatge de l'extrem nord del carrer de la Vileta que va servir de portada del llibre de Jordi Guardiola *Racones de Lleida. Recull d'imatges del concurs "Lo meu poble"*. El llibre és un recull d'imatges i comentaris sobre diferents indrets del nostre territori que a parer dels autors tenen una bellesa que els fa singulars i entranyables. La imatge s'ha de veure amb color. La frescor viva de les flors i de les plantes, la pedra i l'arrebossat de les façanes, i el mantell de llum que es difumina en una delicada gradació. Que escollissin aquest racó del nostre poble de portada d'entre tot el recull d'imatges que van recollir, parla per si sol de l'encant i la gràcia d'aquest indret. Però aquest petit racó no seria el mateix sense les persones que han tingut la felicitat de repartir-hi les plantes, de tenir-ne cura, de mantenir viva l'exquísidesa del carrer més emblemàtic del nostre poble i convertir-lo en un dels racons més bonics de tot el ponent català. Són les grans artistes anònimes del nostre paisatge local i ens parlen del miracle d'un lloc que no només no es resisteix a morir, sinó que vol viure en la nostra percepció estètica.

Sense marxar de la Vileta, també a la passada revista, només començar, a la pàgina 3 us vam servir un recull d'imatges del que va ser una de les pèrdues patrimonials més lamentables de la nostra història. Unes imatges que parlen de lletjor, de descurança, d'insensibilitat. Parlen de l'enderroc del nostre "Perxi", en altres indrets perxe, porxo, porxada, porxat... segurament l'indret més bonic del nostre poble. Entre els anys 1973 i 1976, des de la nostra entitat vam engegar una campanya per conscienciar els artesencs i artesenesques de la necessitat de conservar dignament el nucli antic del nostre poble. Es va fer un concurs d'eslògans sobre la Vileta. Es va editar un monogràfic amb col·laboracions locals i d'escriptors i historiadors com Josep Vallverdú i Manuel Lladonosa. El 25 d'abril de 1976 es va celebrar el dia de la Vileta amb una interessantíssima exposició de ceràmica popular i d'eines de pagès repartides pels carrers i cases de la Vileta. No hi va haver res a fer. Tot i l'entusiasme demostrat, no es va poder aturar el procés irreversible d'enderroc de la part més sensible i entranyable del nostre patrimoni arquitectònic davant la indiferència, també s'ha de dir, de bona part de gent del poble.

Que justament ara, 42 anys després, aparegui aquesta fotografia ens satisfà molt, ja que d'alguna manera dona la raó a totes aquelles i aquells que van treballar amb fermesa perquè aquell disbarat no es produís. Ens encoratja i ens diu que aquells esforços no van ser endebades i que cal continuar. Una de les activitats més importants de la campanya de recuperació de la Vileta va ser la numeració i recollida de les totes les pedres dels diferents arcs i parets, amb l'esperança que algun dia es podria recuperar. Fer una reconstrucció fidedigna del perxi seria, per tant, tècnicament una empresa possible. Només cal sensibilitat, bona voluntat i empena. La bellesa és el bé més preuat que tenim, recuperar-la és l'empresa més digna que podem emprendre. L'any 1976 l'eslògan guanyador deia "La Vileta, origen d'un poble que creix". Créixer és important. Però ho és més saber cap on volem fer-ho.

LA VILETA

**(Origen d'un poble
que creix)**

...no hi haurà futur si no tenim el mínim respecte exigible al passat que ens ha quedat.
J.V.

**ARTESA
DE
LLEIDA
1.976**

ACTUALITAT ARTESENCA

Josep Ma Esteve

Fotos: J. Ma Esteve i M. À. Florensa

ACTIVITATS DE L'A. E. SUPERBÉ

El dissabte 19 de maig, l'A. E. SUPERBÉ van col·laborar amb la cursa atlètica Trotacaragol, que el club Trotallunàtics de Lleida conjuntament amb la FECOLL, entitat que organitza l'Aplec del Caragol, va organitzar, per segon any consecutiu com a prèvia de l'Aplec del Caragol de Lleida, amb el propòsit de dibuixar el cargol més gran del món. La marxa, de 17 km en total, però amb diferents punts d'incorporació d'atletes, segons el nivell físic de cadascú, va recórrer els carrers i camins de Lleida i part de l'horta, tot dibuixant la forma d'un caragol.

La cursa, que és solidària i destina tots els beneficis a l'Associació Aremi de Lleida, que treballa amb persones amb paràlisi cerebral i discapacitats similars, va acabar a la Seu Vella, on es van dur a terme diferents actuacions. També, a mitjans del mes de juny, van col·laborar amb l'organització de la prova de contrarellotge del Campionat de Catalunya, i de la qual en tindreu més informació en una altra pàgina de la revista.

Participants a la cursa. A la dreta els col·laboradors de l'A.E. SUPERBÉ.

Col·laboradors de l'A. E. SUPERBÉ.

HOMENATGE A LA VELLESA

De bell nou, arribat el 15 de maig, es va celebrar la Festa de la GENT GRAN que s'escau per Sant Isidre, aprofitant l'ocasió per retre un merescut homenatge als jubilats i jubilades del nostre poble. Els actes van ser els següents:

A les 1 del migdia, es va celebrar la Santa Missa i la benedicció del terme.

A les 2 del migdia, va tenir lloc un dinar de germanor per a tots els jubilats i jubilades a la Sala del Teatre Municipal.

Participants a la festa.

A 2/4 de 4 de la tarda, concert amb la Coral La Primavera Artesenca.

Com en anys anteriors, l'Ajuntament va aprofitar la festa per retre homenatge a aquella gent gran que enguany compleixen 85 anys, lliurant-losi un obsequi. Igualment es va fer un petit homenatge a totes aquelles persones que per motius de salut no van poder ser presents a la trobada. Després del dinar de germanor i de l'actuació de la nostra coral, hi va haver sessió de ball amb el GRUP 43.

Homenatge als que compleixen enguany 85 anys.

NIT AL MUSEU ARQUEOLÒGIC

El dia 18 de maig se celebra el Dia Internacional dels Museus, amb l'objectiu de conscienciar del paper dels museus en el desenvolupament de la nostra societat. En l'edició d'aquest 2018, el nostre poble també s'hi va afegir, així, el dissabte 19/05 entre les 9 i les 10 del vespre, es va poder visitar el Museu Arqueològic.

SEGRIÀ CORALS

El 20 de maig, la Coral La Primavera Artesenca va participar en una nova edició del cicle *Segrià Corals*, i ja és la 14a edició, cicle de cant coral que organitza el Consell Comarcal del Segrià. Cada any, està dedicat a un aspecte o personatge relacionat amb la música. L'edició d'enguany, està dedicada al món coral pel seu paper aglutinador i impulsor de la cultura catalana.

En aquesta ocasió, l'actuació va tenir lloc a la sala Coliseum d'Alcoletge. A més de la nostra coral, també hi van participar la coral dels alumnes de

l'escola municipal de música, escola Dalcroze, del nostre poble.

Serà al mes de setembre que està previst que el *Segrià Corals* arribi al nostre poble.

COMUNIONS I CORPUS CHRISTI

El passat dissabte 27 de maig, a les 12 del matí, es va celebrar a l'església parroquial la primera comunió dels nens i nenes d'Artesa de Lleida, assolint aquest segon sagrament i continuant així, en la seva iniciació en la vida cristiana. Aquest any, les nenes i els nens que van celebrar aquesta primera comunió foren el Pere, l'Iker, el

Luca, el Jaume, el Biel, l'Adrià, l'Irene, l'Abril i l'Iria. Una setmana més tard, el dia 3 de juny, es va celebrar la festivitat de Corpus per venerar l'eucaristia. Els actes van consistir en una missa, i tot seguit, d'una processó. Aquesta va començar a la mateixa església i es va dirigir cap als dos altars repartits entre la casa parroquial i el carrer dels Gallarts. Hi van participar la majoria de les nenes i nens que varen fer la primera comunió aquest any.

Nenes i nens que van rebre la 1ª Comunió.

Altar de la processó de Corpus al carrer dels Gallart.

ASSEMBLEA DE L'AMPA ELS TIL·LERS

El passat divendres 8 de juny, es va celebrar a les 9 de la nit, l'Assemblea de l'AMPA Els Til·lers. En aquesta, a més d'exposar la situació actual de l'AMPA tant a nivell de gestió econòmica com de les diferents activitats i tasques que du a terme l'associació, es va procedir a la renovació dels membres de la junta. Així, els membres sortints són la Belén Ribelles, el Jose Galan i la Teresa López, i els nous membres escollits són la Nani Vivancos, l'Anna Oro i l'Eva Carrión. A més, per motius personals, l'Alfons Batlle serà substituït per la Ma José Marrero.

CINEMA MAIG-JUNY

Dia	Pel·lícula
5 de maig	Jumanji, bienvenidos a la jungla
13 de maig	Ferdinand
20 de maig	Churchill
27 de maig	Perfectos desconocidos
3 de juny	Wonder
10 de juny	El castillo de cristal
17 de juny	Coco
24 de juny	C'est la vie

TORNEIG BOTIFARRA

El dissabte 2 de juny, al Teatre Municipal, es va disputar una nova edició del campionat solidari de botifarra d'Artesa de Lleida, Memorial Àngel Pujol, en benefici del Centre d'Iniciatives Solidàries Àngel Olan. El campionat es va iniciar a les 3 de la tarda i es va allargar fins al vespre. I va comptar amb la participació d'una trentena de parelles.

ASSEMBLEA DE LA PANIFICADORA

El passat dia 3 de juny, es va dur a terme una nova Assemblea general ordinària de socis i sòcies de la Cooperativa del Camp Comarcal les Garrigues "La Panificadora", on hi estan convidats tots els membres de la cooperativa dels diferents pobles que en formen part. L'assemblea es va iniciar a partir de 2/4 de 12 del matí. Un cop acabada l'assemblea, tots els assistents

van poder gaudir de la degustació d'alguns dels productes i novetats que la cooperativa elabora.

La Junta de "La Panificadora".

Degustació de productes de "La Panificadora".

COMIAT DEL CURS ACADÈMIC

Com cada any, arribat el mes de juny, l'activitat educativa posa punt i final a l'any acadèmic amb la celebració de les diferents festes i festivals de final de curs.

Així, l'equip docent i l'AMPA de l'escola Els Til·lers van preparar una jornada de convivència pel divendres 1 de juny. A partir de la finalització de les classes, a 2/4 de 5 de la tarda, tots els pares i mares i familiars dels i les alumnes de la nostra escola estaven convidats a ajudar els nostres fills i filles a fer petites tasques de manteniment del pati de l'escola. Així, principalment, es va polir i envernissar la tanca de fusta que separa la zona de jocs de la pista de futbol sala i bàsquet. Però també hi va haver temps per jugar i pintar mandales al pati.

Després de l'esforç, l'AMPA va muntar el sopar de final de curs a la fresca a la mateixa escola. Per acabar la festa, hi va haver l'actuació musical de diferents combos de l'Escola de Música Municipal, Escola Dalcroze, i de DJ JOMAS. A última hora, després d'un sorteig de regals amb molts premiats, en Raül, el pare de dos alumnes de l'escola, es va animar a fer de punxa discs.

Pintura de cares.

Sopar de germanor.

Actuació musical.

Manteniment de la tanca del pati.

Nens i nenes pintant mandales al pati de l'escola.

Pel que fa a les activitats extraescolars organitzades per l'AMPA de l'Escola, la festa de cloenda de les mateixes es va realitzar el dissabte 9 de juny. A partir de 2/4 de 7 de la tarda va començar la tradicional exhibició de les activitats extraescolars que durant el curs l'AMPA a organitzat setmanalment. Les actuacions que es van poder veure foren les dels grups de patinatge, del grup de teatre i de l'extraescolar d'Acroesport. Per problemes d'agenda dels professors, les exhibicions de l'extraescolar ball/hip hop, no es van realitzar el dia 9 de juny, si no que es va realitzar uns dies abans, el dimecres 6 de juny al pavelló de l'escola.

Activitat extraescolar.

Diplomes pels participants a les "extraescolars".

Exhibició d'acrosport de petits i petites.

Exhibició de ball.

Exhibició de hip-hop.

Hip-hop per a tothom.

Exhibició d'acrosport.

Diplomes pels participants de ball i hip-hop.

A partir de les 6 de la tarda del dissabte 16 de juny, fou el torn dels nens i nenes de la Llar d'infants Rialles de celebrar el seu festival de final de curs. Els i les assistents al festival, van poder gaudir de l'actuació de l'alumnat de P-1, P-2 i P-3 de la guarderia, que van oferir un espectacle de temàtica africana que va fer les delícies de totes i tots els assistents. Com a cloenda de l'acte, a tots els nens i nenes que finalitzaven el seu pas per la Llar

d'infants en passar a l'ensenyament obligatori, se'ls va fer entrega de les orles de "graduats". En finalitzar, l'AMPA de la Llar d'Infants va oferir un berenar a tots els assistents.

Representació dels nens i nenes de la Llar d'infants.

L'Escola Municipal de Música, escola Dalcroze, va iniciar els actes per acomiadar el curs acadèmic la setmana del 18 al 22 de juny, durant la qual es van realitzar les diferents audicions de final de curs, ja siguin d'instrument, d'agrupació d'instruments o de llenguatge, on, seguint la filosofia de la metodologia Dalcroze, els alumnes van oferir a tots i totes les assistents, un exemple de com aprenen llenguatge musical amb el moviment del cos. Enguany, no hi va haver festival de final de curs de l'escola de música.

Demostració de l'aprenentatge del llenguatge musical.

Demostració de l'aprenentatge del llenguatge musical dels petits i petites.

Audició dels alumnes que van a Lleida.

MASTERCLASS D'HIPOPRESSIUS

El dimecres 13 de juny, a les 9 del vespre, l'Associació de Dones La Pubilla, va organitzar, amb una gran participació, a la sala del Teatre Municipal, una *masterclass* de gimnàstica abdominal hipopressiva a càrrec de Carles Tersa. La tècnica dels hipopressius permet millorar postures, reduir perímetre de la cintura i sobretot, rehabilitar la faixa abdominal en dones després del part.

Participants a la *masterclass*.

CICLISME PER ARTESA

Durant el mes de juny, ha coincidit que dues proves ciclistes de gran rellevància, han passat pel nostre poble.

La primera d'elles fou la Volta ciclista a Lleida. En aquesta ocasió, la cursa va passar pel nostre poble en dues etapes diferents. La primera, el divendres 8 de juny, durant l'etapa inaugural Lleida-Tremp, i en segon lloc, durant l'etapa final disputada el

sortida Puigverd de Lleida, passava per Artesa de Lleida fins a Aspa, i allí girava per tornar a passar per Artesa i finalitzar a Puigverd.

La prova va començar a les 9 del matí i hi van córrer ciclistes de les categories júnior, sub-23, elit i paraciclistes.

En motiu de la cursa, la carretera entre Puigverd, Artesa i Aspa va estar tallada al trànsit de vehicles durant tot el matí.

Els corredors al seu pas per Artesa.

diumenge 10, amb sortida i arribada a Lleida. El dissabte 16 de juny es va celebrar una prova del Campionat de Catalunya de Contrarellotge individual. El circuit, d'uns 22 km, tenia com a

Participants de la "crono" al seu pas per Artesa.

Participants de la "crono" al seu pas per Artesa.

Participants de la "crono" al seu pas per Artesa.

Autoritats, organitzadors i guanyadors.

Els membres de l'A. E. SUPERBÉ van col·laborar en el bon desenvolupament de la prova pel poble.

FESTA DEL JOVENT

També el dissabte 16 de juny, a partir de 2/4 d'1 de la matinada, va tenir lloc una festa del jovent al pavelló poliesportiu amb les actuacions de *Cristian Andor*, *Mon DJ*, *Cerve i Verdés*.

La festa, que va durar fins a altes hores de la matinada, va deixar un rastre de destrosses i brutícia considerables.

LICEU A LA FRESCA

El dissabte 16 de juny, a les 10 del vespre, gràcies al conveni signat entre el Liceu i diversos ajuntaments del nostre país, es va poder visualitzar, a la sala del Teatre Municipal, l'òpera *Manon Lescaut* de Puccini.

UN CABIROL PEL SECÀ D'ARTESA

El dijous 7 de juny va ser vist un cabirol pel secà d'Artesa, en concret passava pel Clot del Ballester en direcció cap a l'est. Tot i que va passar molt ràpid es va aconseguir fotografiar-lo.

El cabirol és el cèrvid europeu més petit. Els mascles poden arribar a pesar uns 30 Kg mentre que les femelles rarament assoleixen els 26 Kg. L'alçada a la creu sol anar dels 60 als 75 cm. És una espècie cinegètica que gairebé havia desaparegut del nostre País i que es va reintroduir pels volts dels anys 90.

Mica en mica, ha anat col·lonitzant espais fins a cobrir gairebé la totalitat del territori.

SETMANA CULTURAL 2018

Josep Ma Esteve

Del 18 al 29 d'abril, es va celebrar una nova edició de la Setmana Cultural d'Artesa de Lleida. En l'edició d'aquest any, ha vingut força atapeïda de diferents actes i activitats per a tots els gustos i edats.

El tret de sortida a les activitats es va donar el dimecres 18 d'abril, amb una xerrada-curs del mètode *El perdó, la ciència de la felicitat*, a càrrec de Júlia Salat i amb la introducció/presentació de l'artesenc Marc Olomí. La xerrada va tenir lloc al primer pis de la Llar de Jubilats i va consistir en una exposició de les diferents tècniques del mètode del perdó creat per Daniel Lumera.

A les 6 de la tarda del divendres 20 d'abril, hi va haver l'actuació del Mag Carty de màgia a la Sala del Teatre Municipal, on ens va oferir el seu espectacle Moments d'il·lusió. A les 8 del vespre, també a la Sala del Teatre, hi va haver l'actuació del grup *Blue Rain*, formació de joves músics lleidatans d'entre 15 i 16 anys, que van versionar èxits musicals al seu estil de pop i skà. El dissabte 21 d'abril, va estar farcit de moltes activitats. Així, entre les 9 del matí i les 3 del migdia, va tenir lloc un curs DEA al segon pis de l'Ajuntament, on tots els inscrits al mateix, van aprendre les tècniques necessàries per a utilitzar un Desfibrilador Extern Automàtic o DEA. Entre 2/4 d'11 del matí i 2/4 de 2 del migdia, a la pista del pavelló hi van haver jocs lúdics, esportius i educatius a càrrec d'Artesa Gym. Entremig, entre les 11 i les 12, al mateix espai poliesportiu cobert, hi va haver l'actuació del pallasso Tortellini, el mag més jove de les terres de Lleida, que ens va presentar el seu espectacle Somnis.

També a la zona esportiva, a la nova pista de pàdel, entre les 12 i les 2 del migdia, hi va haver la primera sessió d'iniciació al pàdel, a càrrec de la Yasmine Trigueros, professora del Sícoris Club de Lleida.

Iniciació al pàdel.

Participants a la sessió d'iniciació al pàdel.

A 2/4 de 6 de la tarda, els alumnes de l'escola *Els Til·lers* d'Artesa de Lleida, que participen en l'activitat extraescolar de teatre, van representar l'obra: *Una altra llegenda de Sant Jordi*.

A 2/4 de 9 del vespre, a la Sala del Teatre Municipal, es va presentar el llibre: *Instint de supervivència*, de Ramona Solé, escriptora lleidatana. Seguidament, també a la sala, hi va haver l'actuació del cantautor Lo Martí de Termens.

Les activitats del diumenge 22 d'abril es van iniciar a les 10 del matí a la cuina del menjador de l'escola municipal, on algunes dones del poble, coordinades per Teresa Valero, van oferir un Taller d'orelletes per ensenyar la tècnica de l'elaboració de les orelletes a les persones més joves, per tal de perpetuar aquesta tradició tan nostra.

Orelletes confeccionades.

A partir de les 11 del matí, pels carrers del nostre poble, es va dur a terme diferents cantades de caramelles, a càrrec dels Cantaires de Juneda. Les caramelles són unes cançons populars que es canten per Pasqua per celebrar la bona nova de la resurrecció de Jesús, tot i que tenen un caràcter profà.

Els carrers on es van realitzar les diferents parades per cantar les caramelles foren:
 Inici al carrer dels Gallarts, a les 11 del matí.
 Plaça de l'església, a 2/4 de 12 del matí.
 Plaça Major a 3/4 de 12 del matí.
 Carrer Nou, a les 12 del migdia.
 Carrer de Sant Ramon, a 1/4 d'1 del migdia.
 Plaça Europa, a 2/4 d'1 del migdia.
 Carrer de les Hortes, a 3/4 d'1 del migdia.
 Plaça Albízieis, a la 1 del migdia.
 Carrer Vileta, a 1/4 i mig de 2 del migdia.
 En les diferents parades, els assistents van poder gaudir de la degustació de pastes i moscatell.

Cantada de caramelles a la plaça de l'Església.

Entre les 11 del matí i la 1 del migdia, va tenir lloc a la pista de pàdel la segona sessió d'iniciació al pàdel, també a càrrec de la Yasmine Trigueros del Sícoris Club de Lleida.

A 2/4 d'1 del migdia va tenir lloc la presentació del nou llibre de l'Adolf Costafreda i Castillo, *Records d'un pagès. Entre cultius i feines del camp*, on desgrana una de les feines més importants que han marcat la vida del nostre poble, i de la qual ja us vam informar en l'anterior revista.

Parada de llibres de Sant Jordi.

A les 7 de la tarda, a la Sala del Teatre Municipal, hi va haver una sessió molt especial de Música en viu per a cinema mut, on en Miquel Àngel Marín al clarinet, i en Carles Robert al piano, van posar música en directe a la pel·lícula *Llums de la Ciutat* (City lights) de Charles Chaplin.

El dilluns 23 d'abril, tota Artesa va celebrar la Diada de Sant Jordi, ja sigui a l'escola en la festa oberta a tota la comunitat educativa o bé a la parada de llibres muntada entre les AMPES de l'escola i de la Llar d'infants i l'Agrupació Cultural la Femosa, i de la que ja us van informar en l'anterior revista. El dimarts 24 d'abril, les activitats es van iniciar a les 5 de la tarda al local dels Jubilats, on va tenir lloc un taller de manualitats a càrrec d'Evelina GRAVA2

A les 7 de la tarda, a la Sala del Teatre Municipal, ens va celebrar un concert medieval a càrrec dels i les alumnes de l'Escola Municipal de Música – Dalcroze, on els nens i nenes participants ens van delectar amb cançons corals.

A les 8 del vespre, a la sala de plens de l'Ajuntament, hi va haver una xerrada de l'Associació Contra el Càncer sobre: *Cuidar el cuidador*, a càrrec de Pilar de Dios, psicòloga de l'Associació.

El dimecres 25 d'abril, a 3/4 de 5 de la tarda, al menjador de l'escola municipal, va haver-hi un berenar saludable. Posteriorment, a les 8 del vespre, a la sala de plens de l'Ajuntament, hi va haver una xerrada sobre *nutrició* a càrrec de Sebastián Aguerrebehere, llicenciat en ciències de l'activitat física i l'esport.

El dijous 26 d'abril, després de la finalització de l'horari lectiu de l'escola, el grup local, *Los Artesencs* van realitzar un taller infantil a la mateixa escola. A les 9 de la nit, a la sala de plens de l'Ajuntament, l'Antoni De Fullea, cavaller de l'associació de Templers de Lleida, va oferir una xerrada sobre: *Els Templers i la seva petjada a les nostres*

Conferència sobre els templers.

contrades.

Durant el divendres 27 d'abril, els diferents actes programats es van iniciar a les 10 del matí amb la inauguració de l'exposició, al primer pis de la Llar de Jubilats, *Vinilomania*, on es va poder gaudir de la col·lecció de música rock en format vinil que el

nostre veí Casimir Iglesias té. Durant el dia es van realitzar diferents activitats complementàries. L'exposició restà oberta fins al dissabte a les 8 del vespre.

Exposició Vinilomania.

Des de 3/4 de 5 de la tarda i fins a quarts de 8, a l'escola municipal va tenir lloc una xerrada organitzada per l'AMPA de l'escola d'Artesa en col·laboració amb l'AMPA de l'escola de Puigverd de Lleida, a càrrec de la professora de la Universitat de Lleida Gemma Filella Guiu, sobre Intel·ligència emocional, convivència i prevenció. En una primera part, la xerrada fou en exclusiva pel professorat de l'escola, i en una segona part, es va obrir a tots els pares i mares interessats a participar-hi. A les 7 de la tarda, a la sala de plens de l'Ajuntament, va tenir lloc una xerrada destinada als joves a càrrec de Sònia Notario, de l'Associació Anti-Sida de Lleida, sobre: *Som Lliures? D'on traiem la informació sobre sexualitat?* Per finalitzar els actes del dia, a 2/4 de 9 del vespre, al pavelló, hi va haver una animada *Masterclass* de Zumba (Latin dance) a càrrec de Jordi Puiggrós, Elena Massana i Josep Rebull, amb paradetes i venda de roba adequada.

El dissabte 28 d'abril, a partir de les 11 del matí, a la zona de l'espai poliesportiu cobert, hi va haver una exhibició d'Animals cuidadors de persones, a

càrrec de l'Associació Ilerkan, oberta a tothom, però dedicada especialment als més petits. A les 12 del migdia, emmarcada dintre de l'exposició *Vinilomania*, Javier de Castro, crític musical del diari Segre, va oferir una xerrada-col·loqui acompanyat per Casimir Iglesias i Joan Cassola.

Conferència de Javier de Castro.

A 2/4 de 5 de la tarda, a la Sala del Teatre Municipal, hi va haver una xerrada a càrrec de les nostres veïnes Eulàlia Solà i Ana Lavina sobre: *La Protectora d'Artesa (Alternativa Ecologista) i les colònies de gats*. Posteriorment a la xerrada, hi va haver xocolatada i coca amb l'actuació de la cantant i conta contes Martina, amb el seu espectacle *Canta i conta!*

A les 7 de la tarda, a la sala de plens de l'Ajuntament, el metge del nostre poble, Josep Ma Monrabà i dos voluntaris de l'Associació d'Alcohòlics Anònims de Lleida, ens van oferir una xerrada sobre: *Els perills del consum prematur i irresponsable d'alcohol*.

A les 8 del vespre, a la Sala del Teatre Municipal, l'Associació Musical sense ànims de lucre Teclam's de Linyola, composta per 25 persones, va oferir una actuació musical amb versions standard americà traduïdes al català i arranjades per ells mateixos. Els beneficis dels donatius voluntaris que es realitzin durant l'actuació seran per la Fundació Àngel Olan, que realitza tasques humanitàries a Etiòpia.

Actuació de Teclam's.

L'extens programa d'activitats de la Setmana Cultural va finalitzar el diumenge 29 d'abril. Tot i

que les condicions meteorològiques no van acompanyar durant bona part del matí, entre les 8 del matí i la 1 del migdia, va tenir lloc al pantà de Sant Ramon, un Concurs de pesca esportiva, en la modalitat de Carp-Fishing, que no comporta la mort del peixos, amb esmorzar pels participants i exposició dels detalls d'aquest tipus de pesca i paradeta de venda d'articles.

Concurs de pesca esportiva.

Tot i els condicionants ambientals i la pluja, des de les 10 del matí fins a la 1 del migdia, l'Associació Esportiva SUPERBÉ, va organitzar una caminada popular pel secà del nostre poble, per a aquells valents que no van tenir temor a la pluja intermitent que va remullar el nostre terme. Per aquest motiu es va modificar la ruta prevista.

Participants a la caminada popular.

A la mateixa hora, però des de Lleida ciutat, va sortir una altra caminada, anomenada La Marxa del Templers, amb final també al pantà de Sant Ramon. A la 1 del migdia, es va fer el lliurament de premis als guanyadors del concurs de pesca i hi va haver un vermut/pica-pica per a tothom.

Com a acte de clausura de la Setmana Cultural, a la Sala del Teatre Municipal, hi va haver una Dinar de Germanor amb degustació, per postres, de les orelletes preparades en el taller del dia 22 d'abril. A l'hora de la sobretaula, la Soraya Martin va projectar un curt vídeo sobre l'Associació 140 gats, amb una breu xerrada sobre l'activitat d'aquesta associació de Bellpuig.

Seguidament, l'humorista sevillà Fernando García

Torres, guanyador del certamen humorístic del programa televisiu de El Club de la Comèdia, va oferir un espectacle d'humor.

Dinar de germanor.

Actuació de Fernando García.

Com a cloenda final del dinar, hi va haver una sessió de música per ballar per a tots els públics conduïda per en Josep Rebull.

A més dels actes relacionats, des del divendres 20 d'abril, i fins a la finalització de la Setmana Cultural, al passadís de la Sala del Teatre Municipal, s'hi van exposar una sèrie de pintures de tots els pobles del Segrià, a càrrec de Ramon Vallès Vallès, artista, que durant diferents dies, va estar pintant també un quadre del nostre poble. I durant els caps de setmana de la Setmana Cultural, els voluntaris de Càritas d'Artesa de Lleida van instal·lar una parada amb productes de Comerç Just al pavelló i a la Sala del Teatre.

Exposició de quadres de Ramon Vallès.

ACTES DEL 50 ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL LA FEMOSA

Josep Ma Esteve

Les últimes activitats d'aquest primer semestre de l'any 2018 al voltant de la celebració del 50è aniversari de l'Agrupació Cultural La Femosa, han estat les següents:

El divendres 4 de maig, a 2/4 de 9 del vespre, es va presentar, a la sala del Teatre Municipal, el llibre *Ulls maragda*, novel·la policíaca ambientada a Lleida, de l'escriptora Marta Alòs, autora molt vinculada al poble. La introducció i la conducció de l'acte va anar a càrrec de l'escriptor Felip Gallart.

Presentació del llibre "Ulls maragda" de Marta Alòs.

El diumenge 6 de maig, es va realitzar una visita guiada al poblat dels Vilars a Arbeca, un magnífic assentament de la Primera Edat del Ferro i del període Ibèric antic. El guiatge va anar a càrrec de l'arqueòleg Joan López, professor d'arqueologia i prehistòria de la Universitat de Lleida, codirector dels treballs d'excavació al poblat i membre de l'equip d'investigació sobre l'assentament. En acabar la visita els assistents van celebrar un dinar de germanor al restaurant la Placeta d'Arbeca.

Visita als Vilars d'Arbeca.

Visita als Vilars d'Arbeca.

El divendres 25 de maig, a 2/4 de 9 del vespre, es va celebrar una xerrada sota el títol *L'art en femení. Dones artistes*, a càrrec de Juanjo Jové. Una disertació que va fer un minuciós recorregut per la història de l'art des de la vessant femenina.

La xerrada va tenir lloc a la sala del primer pis de la Llar de Jubilats.

Pel diumenge 10 de juny, estava prevista una sortida cultural a la vila d'Agramunt, però que es va haver de suspendre.

Conferència de Juanjo Jové.

SORTIDA DEL GRIU AL BARRI DEL POBLENOU

La Junta del Griu

Dissabte 19 de maig la colla del Griu iniciàvem la temporada dirigint-nos al barri del Poblenou, a Barcelona, per poder participar en el correfoc de les seves festes de maig.

En aquesta trobada hi vam col·laborar juntament amb els Diables del Poblenou amb tot el seu seguici popular i amb el Drac Volador i Sagresaureta de Sagrera.

Vam sortir d'Artesa a les cinc de la tarda per tal d'arribar a Barcelona amb temps, plantar la bèstia i berenar una mica per agafar forces ja que a les nou del vespre començava la cercavila i el correfoc pels carrers del Poblenou.

Durant tot el recorregut vam fer lluir el Griu amb diferents enceses. A més, també vam tenir el privilegi de gaudir cremant amb les maces, sentint-nos autèntics diables, durant tot el camí. En moments de pausa, s'apropaven famílies, fascinades, per poder fer-se fotografies amb el Griu (per no perdre el costum).

Un cop vàrem arribar al final del recorregut, vam realitzar una encesa de lluïment de cada colla i tot seguit va iniciar-se una sèrie d'actes reivindicatius:

En primer lloc, les dones de totes les colles van tenir un paper força important, ja que van poder participar en una encesa exclusivament femenina

demonstrant que les dones també cremen! En segon lloc, la tradicional encesa conjunta va tenir un color groc, adient a la situació excepcional del nostre petit país.

Finalment, acabat l'espectacle, ens esperava un sopar per tal de recuperar forces. Aquesta vegada no va ser un "pa amb tomata i embotit" qualsevol, sinó que ens van oferir una magnífica pota de pernil.

Amb la panxa ben plena vam reprendre el camí cap a casa.

Salut i foc!

EL GRAN REVOLVÍ

Adolf Costafreda Castillo

D'entrada dubtava si el mot REVOLVÍ podia ser conegut més enllà d'Artesa de Lleida. Per assegurar-me'n, vaig cercar-lo al diccionari Alcover-Moll. Vaig cercar-lo escrit amb dues bes; el diccionari em remet al mateix nom, però escrit amb dues bes baixes. Definició: Remolí, vent de moviment rotatiu. Sí, aquesta és la definició que cercava. Font: (Ribagorça, Pallars, Conca de Tremp, Balaguer, Urgell, Maella, Mequinensa, Ascó). Em va sobtar el territori en que es coneix i per això he seguit amb aquest nom, però posant-hi davant, GRAN, perquè del revolví de que he de parlar ho era de gran; molt gran.

Els revolvins, a l'estiu són freqüents; tothom n'hem vist en algun dia de calor amb una mica de vent. Tot d'un plegat, vora nostre o una mica més cap allà, es forma com una paperina d'aire que s'emporta, rodolant, fulles i pols fins a una aixecada d'un metre, dos o cinc..., però que, tot plegat, dura segons i acaba pràcticament on ha començat. Del revolví que jo volia parlar i que d'entrada he batejat com **el gran revolví**, devia de passar pel secà d'Artesa a mitjans dels any quaranta del segle passat. Recordo que estàvem jugant al "meu" carrer amb el Josep Maria del Cremat. Poso el meu carrer entre cometes per no posar el nostre carrer perquè no hi pugui haver cap confusió;

El carrer de cal Cremat mira d'est a oest i el "meu" de sud a nord. Si hagéssim estat jugant al carrer del Cremat no ens hauríem adonat del gran revolví que es movia lentament pel secà d'Artesa, però sí que el vam poder veure i observar molt bé des del "meu" carrer. Era com un gran embut que rodolava i anava del terra fins a un núvol de color rogenc. L'embut era una mica més rogenc que el núvol. No recordo si feia o no soroll o si aquest fenomen anava acompanyat de llamps i trons com qualsevol tempesta d'estiu, d'aquelles que sempre comencen pel costat dels Puntals.

Mai ningú no havia vist una cosa semblant i, que jo recordi, tampoc

no ha tornat a passar més.

La gent deien que havia estat un huracà o un cicló. Molta gent, la més curiosa, van anar, quan "allò" va desaparèixer de la nostre vista, a mirar de resseguir per on havia passat o si havia fet mal o no. De mal no n'havia fet gaire. Aquella tromba agafava un espai d'entre deu i dotze metres d'amplada, pràcticament havia travessat tot el terme. El seu rastre es podia seguir pels llocs on hi havia arbres, sobretot olivers, els quals tenien rames recargolades i algunes de trencades. El meu pare també va anar al tros del Pla, però em va dir, davant la meua insistència que, al nostre tros (com que gairebé tot era terra campa) només va deixar una mica cargolat un ametller que hi havia en una espona.

Aquell gran revolví és com si no hagués passat mai. Potser mai més no n'hem tornat a parlar ni amb el Josep Maria del Cremat ni amb altra gent. ALLÒ, ha anat quedant lluny, lluny, molt lluny. Ara, gràcies a la televisió i sobretot als programes de TVE-3 sobre meteorologia en els espais EL TEMPS em sabem una mica més de les coses dels núvols. Ara, per exemple, ja no en diríem revolví ni gran revolví, sinó que diríem amb tota seguretat i certesa TORNADO, encara que algú pugui dir que, de tornados, per aquestes latituds

Revolví del tipus d'Artesa.

DOMUS DOMINI. ELS CENTRES COMERCIALS (i 3)

Miquel Carrera Castellví

S'ha fet llarg això dels centres comercials, sí. I això que l'activitat de comprar és ben necessària, imprescindible per a la subsistència; tots endrapem i tots busquem anar cobrint les necessitats d'abric. En parlar en un article llunyà dels centres històrics havia esmentat, crec també, la importància del comerç com a element dinamitzador d'aquelles zones, aportant-hi gent, clientela o turistes; encara ara, si voleu buscar roba, potser us encaminareu cap a zones cèntriques, plenes de botigues, on sigui fàcil trobar allò que us agrada: ara s'entra en una, ara t'empreses una peça en altra, ara remires allà i per fi trobes la samarreta aquella que no buscaves, però et fa el pes en aquella altra botiga. Si teniu el tema de la roba ja resolt, queda la teca, lo de la logística alimentària. Reconec que durant molts anys he estat un militant d'allò pràctic, i he estat un client assidu d'una gran cadena valenciana, exemple de model d'èxit i diuen que estudiada per les millors escoles de negocis, allò d'ESADE i companyia. I encara ara quan la cosa va apressada m'hi atanso, ja conec els topants i sé on jeu la pasta fina per la sopa, o els congelats de ceba tallada pels sofregits. Ara bé, hi ha hagut gent que em qüestiona sovint aquesta manera meua d'actuar, i em demana que vagi cap a altres fonts d'aliments. No ho acaben d'aconseguir, però tots reconeixem que hi ha gran moviment al voltant d'aquest idea. Una de les alternatives és tornar als mercats, i d'això precisament volia escriure.

Diré primer que no havia entès mai això dels mercats, per mi de petit la qüestió del menjar es resolia en botigues de queviures, el pa a la pastisseria, la carn a la carnisseria, el peix a la peixateria i la resta en botigues de tot, multipropòsit vaja. Els mercats em semblaven una invenció de ciutat, estranya, on hi anaven a comprar minyones i padrins i padrines. Més tard, he anat descobrint això de l'alegria dels mercats, i la gran oferta que s'hi pot trobar. Tot i el descobriment, no en sóc un gran usuari, però pensar en mercats em dona recursos per a sortir, per a trencar un cap de setmana pesat i monòton.

Començo pels emblemàtics; si parlo de mercats, tothom pensa en el de La Boqueria, el més famós. No hi he estat mai ... però hi aniré; fa poc vaig seguir un programa de restaurants a TV3, i parlaven de tres lloc per menjar allí dintre. Em mou la cullera. Després de visitar-lo ja us parlaré de si és bonic, de si és artificial, si és útil o exclusiu; veurem. Un altre que he vist només d'esquitllada amb un coberta

llampant, ondulada i de trencadís és el mercat de Santa Caterina, baixant per la via Laietana, a l'alçada de la catedral, però cap a l'esquerra. Diu que val la pena també una visita, per les formes externes i els colors de dintre, així com un exquisit restaurant. Recentment també ha tingut un ressò mediàtic la inauguració de les reformes del mercat de Sant Antoni, i podria ser que hi anés un diumenge pel mercat de llibres vells que allí s'hi aplega. Si miro més lluny he sentit parlar molt del mercat de La Unión, a Múrcia; tothom em glossa la bellesa de l'edifici, amb diferents ales que conflueixen en un espai central. Si resulta que sou aficionats a la música flamenca, potser el coneixereu millor perquè allí dintre s'hi celebra un famós festival de música d'aquesta.

A Lleida ja no queden mercats dels antics; es una mica el que volia explicar al començament ... per a mi el comerç de queviures s'havia donat sempre en les botigues, i potser els mercats van tenir sentit quan el de les botigues estava molt flux; però amb un comerç alimentari fort i en una ciutat petita, els mercats no acaben de rutllar, com bé coneixem amb el Mercat de La Bordeta, ara amb altres usos. Sí que hi ha, però, un mercat que realment m'emociona, els dissabtes i davant del Pavelló Barris Nord, a Lleida: l'antic mercat dels pagesos, l'antiga plaça on molts artesencs hi han portat fruita a vendre. No hi trobareu un edifici singular, ja ho sabeu, però encara hi trobareu restes d'autenticitat, amb petites parades amb pomes guardades a casa, verdura del temps, cebes de tot l'any i caragols en caragolera. I m'emociona el recordar-ho i m'emociona pensar en la gent que hi va, que ho manté: Lleida en estat pur.

Mercat de Santa Caterina (Barcelona).

“SENSE ACTES DE DESOBEDIÈNCIA EL MÓN NO PROGRESSA”

Roger Gil Barberà

Fa pocs dies, la Ministra de Política Territorial i Funció Pública, Meritxell Batet, va afirmar que el dret a l'autodeterminació no existeix. D'una banda, la socialista s'oblida dels referèndums d'Escòcia i el Quebec. D'altra banda, aquest comentari fa palès que la política no llegia les cròniques del mític Carles Capdevila on el periodista manifestava que si no se celebra un referèndum d'autodeterminació perquè mai s'ha contemplat, únicament perquè sempre s'ha fet així, aquest sol motiu hauria de ser suficient per fer-lo.

Però és just fer una consulta sobre la independència si contradiu la Constitució? Com ja van explicar el filòsof Xavier Antich i l'activista per la pau Arcadi Oliveres a *El Racó de Pensar de El Matí de Catalunya Ràdio*, justícia no té perquè significar legalitat. Però sempre significa legitimitat. Per exemple, no és legal que el vaixell d'Open Arms rescati refugiats en mars territorials, però a ulls de Déu és legítim que l'ONG salvi vides.

Llavors, com s'organitza una consulta d'autodeterminació legítima, però alhora il·legal? La resposta ens la va donar Martin Luther King des de la presó de Birmingham: fer acció directa pacífica. L'acció directa pacífica rau a obligar l'interlocutor de l'altre costat de la taula a

seure i a parlar. Això consisteix a crear una tensió imprescindible per aconseguir el canvi. Un exemple recent és la tensió que van exercir els pensionistes el passat mes de març. Si no haguessin sortit en massa al carrer, no s'haguessin celebrat plens extraordinaris al Congrés. Com va dir Arcadi Oliveres: “Sense actes de desobediència el món no progressa”.

El poble de Catalunya ja s'ha organitzat, mobilitzat i omplert els carrers, però el govern espanyol, en canvi, encara no ha reconegut la seva lluita. És més, l'ha reprimida. Com sempre manifesta Lluís

Maria Xirinacs: “Quan no es té la força de la raó, s'utilitza la raó de la força”. Però per sortir d'aquest atzucac no cal mirar gaire enrere. Sempre que el poble ha desobeït sense prioritzar els interessos polítics ha guanyat. La manifestació del passat 20 de setembre davant la Conselleria d'Economia i la seu de la CUP, el referèndum de l'1 d'octubre, l'aturada de país del 3 d'octubre i la vaga general del 8 de novembre es compten com a victòries. I estic convençut que aviat arribarà el triomf definitiu.

Xavier Antich, Mònica Terribas i Arcadi Oliveres.

50 ANYS DE LA COMPRA DE GREALÓ VINATESA I ALTRES

Joan Gallart Nadal

“Terra morta” és com es denominaven les donacions de terra que en el temps del feudalisme rebien l'Església o el Bisbat.

Els termes de Grealó i Vinatesa limiten amb el terme d'Artesa, el primer està situat al nord i el segon a l'oest. Estan regats pel Canal d'Urgell i també pel Canal Auxiliar d'Urgell i compten amb una superfície aproximada de 2.300 hectàrees. Aquestes terres han estat durant molt temps treballades per pagesos de Lleida, d'Artesa de Lleida, de Puigverd de Lleida, de Montoliu, d'Aspa i d'Albatàrrec.

Si a més a més hi sumem els termes de secà de la Cogullada i l'Astor, tenim en total, entre regadiu i secà, unes 3.300 ha, que eren propietat de la unió Laica de beneficiats de la Santa Església de la Catedral de Lleida. Aquestes terres eren cultivades per aproximadament 700 pagesos com a parcers i colons. Tenien un contracte de parceria que acordava que un 1/8 de producció del cultiu de regadiu i un 1/6 del de secà es pagava als beneficiats i era renovable cada tres anys. El 1932 el senyor Biosca, un colon, juntament amb altres havien començat a negociar la compra d'aquests terrenys amb la Unió Laica de Beneficiats, als quals s'anomenaven “els Beneficiats”. En venir la Guerra Civil va quedar anul·lat el tracte al qual havien arribat, i, passats els anys, es va tornar a parlar de la compra de les terres i calgué tornar a negociar-ho tot.

Després del Concili Vaticà II, l'any 1964, i en plena renovació de l'Església Catòlica, aquests colons van veure la possibilitat de tornar a intentar adquirir

les terres. Els temps estaven canviant i era el moment d'intervenir. A raó d'aquests fets es va formar el Grup de Colonització 7693 per poder tornar a acordar un preu just. El senyor Arnalot, president del grup de colonització esmentat, el senyor Biosca, el senyor Cardet, el senyor Reguer i el senyor Fonya, entre altres, començaren de nou les negociacions amb una línia sindical que reivindicava la compra de 1932.

Per altra banda, “els Beneficiats” tenien com a negociadors mossèn Cabestany i l'advocat civil Simeó Miquel, els quals proposaren un estudi, juntament amb l'advocat Josep Benet i l'economista Ernest Lluch de Barcelona, per poder valorar i fer una parcel·lació dels termes. Aquest estudi, per un valor de 75.000 ptes. fou finançat pels colons, però, no va accontentar totes les parts. Es valorava a preu de terra les carrerades, els camins, els comunals, els braçals i fasseres de reg, etc., afectant així la parcel·lació dels terrenys, ja que posava dins les parcel·les espais de terra que no eren conreables, ni podien ser propietat dels colons pel fet de ser de titularitat pública.

Mentre succeïen aquests moviments i es buscava un acord, “els Beneficiats”, amb l'advocat Simeó Miquel i mossèn Cabestany, com a capdavanters, reuniren al seu despatx els colons per negociar directament la compra de les terres. Els insinuaren que tenien altres compradors, però que per preferència respectarien les seves parcel·les. També els deien que si el preu de 70.000 ptes. per hectàrea resultava superior al valor de tota la venda se'ls rebaixaria. “Divideix i guanyaràs, si no compres no te'n tocarà”.

Aquests tractes provocaren moltes divisions d'opinions, enfrontaments i finalment discòrdies entre parcers. La valoració duta a terme pels senyors Benet i Lluch es considerava molt elevada, perquè no es tenia en compte el treball i les millores fetes pels colons.

Finalment el resultat de tots aquests desacords fou que el grup de colonització 7693 es dividí en dos bàndols. Per un costat el senyor Reguer que promovia la compra col·lectiva sindical i per l'altre el senyor Pere Arnalot que promovia la compra directa de les propietats. Aquesta divisió del grup no va impedir, però, que les dues parts treballassin conjuntament per poder garantir un preu i finançament justos.

Tragellant amb un parell de mules (Foto: Ll. Solans).

El 27 de juny de 1967 l'advocat Miquel, per part dels "Beneficiats" notificà, mitjançant una carta, als colons i al Ministre d'Agricultura de l'Estat espanyol, que si no s'arribava a un acord es podia aplicar l'expropiació, la qual cosa suposà "un avís" als parcers i colons.

Els senyors Arnalot, Biosca, Reguer i Canet decidiren viatjar a Roma per parlar amb el "Nunci Dadaglio" de la Seu Papal, que els comunicà que les terres es vendrien als colons.

El 2 d'abril de 1968 al final hi intervingueren el Governador Civil, el representant del grup de colonització i Ramon Gallart d'Artesa de Lleida, entre altres, a més a més del delegat de la Caixa de Catalunya per resoldre el finançament. Per part dels "Beneficiats" el senyor Simeó Miquel tancà la venda de les terres per un preu total de 88.000.000 milions de pessetes, quedant a un preu de 40.000 ptes./ha les terres de regadiu i 8.000 ptes./ha les de secà. Per a tothom igual i deixaren els erms i la casa de Grealó a un arrendatari ramader que feia anys que hi estava.

El 23 de novembre de 1968 es van signar les escriptures de propietat pels que compraren de forma directa i els títols parcel·laris pels que formaven part del grup sindical de colonització es van signar el 3 de març de 1969. I així es va arribar al final d'una llarga lluita per la compra de les terres. El grup de colonització està encara operatiu, en Benjamí Mor i Nosas n'és el president i en Ramon Olomí Mor n'és el secretari. Durant aquest any està prevista la seva liquidació, atorgant les escriptures de cada parcel·la al seu titular. Agraïm al senyor Sugranyes (amb influència al Vaticà), a l'economista senyor Lluch i al senyor Benet per la gran tasca que varen fer per aproximar la valoració a l'acord.

També volem agrair al grup de colonització del senyor Arnalot, i als senyors Biosca, Cardet, Reguer, Fonya i Ramon Gallart, entre altres, pels treballs realitzats amb els 700 colons. Per la compra van ésser tots necessaris. Els radicals, els sindicalistes, els joves capellans de Puigverd, d'Artesa de Lleida, d'Albatàrrec i de Lleida que van recolzar els colons.

Un record i agraïment a tots els colons que durant la seva vida van treballar la terra morta, lluitant contra el salobre, les salades i l'espart. I en temps difícils fent-lo fèrtil, la qual cosa "els Beneficiats de la Catedral" mai no tingueren en compte.

Els joves que ara continuen i són propietaris de les terres, per l'edat no en saben res del passat. Però la història s'explica segons els escrits que queden, i les veritats ho són segons qui les explica... i no pertanyen només als historiadors, sinó també a aquells que les poden explicar, com els parcers, els colons i els pagesos que també van fer possible que avui tinguem les terres que tenim. Gràcies a ells, la terra ja no és morta. I si s'estima i es treballa sempre tornarà a la vida.

Títol del Grup Sindical de Colonització.

Escritura de

COMPRAVENTA

OTORGADA POR

DON SIMEON MIQUEL PEGUERA, en representa-
ción de la UNION LAICAL DE BENEFICIADOS DE
LA SANTA IGLESIA CATEDRAL DE LERIDA.

A FAVOR DE :

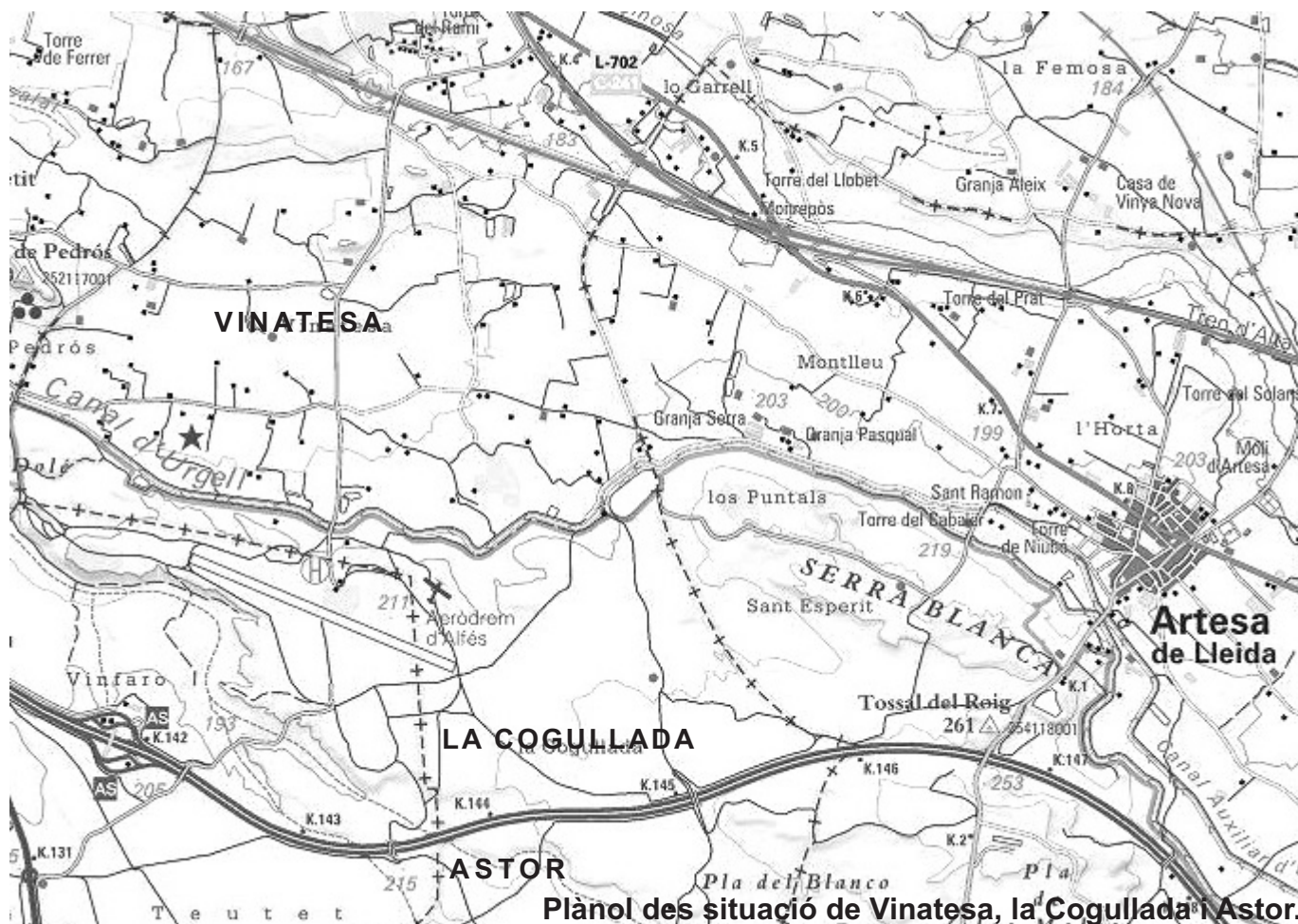
DON JUAN GALLART NADAL, de Artesa de Lérida.

El 18 de octubre de 1968

Escritura de propietat.

Plànol de situació de Grealó

Plànol de situació de Vinatesa, la Cogullada i Astor.

EL SEXISME A LA GRAMÀTICA (2ona part)

Eulàlia Solà Miró

En l' anterior revista de *La Femosa*, número 293, plantejàvem la importància que té la llengua, totes les llengües, per educar en la igualtat dones i homes. Com que la igualtat és inexistent (m'estalvio els exemples, alguns dels quals ja queden subratllats en l'article anterior), la llengua se'n fa ressò i és en la seva abstracció a través de la gramàtica que ens adonem que hi ha, sistemàticament, uns trets que parlen d'aquesta desigualtat. Serien: **la subordinació del femení, la seva ocultació, la presència abassegadora del masculí i l'ús del genèric masculí. Aquests són els símptomes que hem d'explorar.**

Caldrà, per començar, entrar en la morfologia, la sintaxi i el lèxic. La primera estudia la forma dels mots, les terminacions... La segona les relacions que s'estableixen entre les paraules dins d'un sintagma o bé dins d'una oració. Pel que fa al lèxic és on d'una manera sistemàtica apareix el conegut genèric masculí.

Dins de l'apartat de la **morfologia** en deturem en la **formació del gènere**.

Encara avui hi ha textos que s'expressen així: *"En els noms corresponents a persones i animals que tenen tots dos gèneres el femení es forma afegint una -a al masculí"*(1)

Recorda la història d'Adam i Eva, ella es va formar a partir d'una costella d'Adam, és a dir Eva no existiria si primer no hagués existit Adam. En aquest cas hi ha un intent de subordinar i

ahora amagar, si voleu inconscientment (?), l'existència d'allò femení, autònom i vàlid per si mateix.

Alternativa:

Cal donar una identitat independent a cada un dels dos gèneres i per això cal parlar de **lexema com a base semàntica** al qual s'hi afegeixen els morfemes, **morfemes de gènere femení** (-a: l'alumna; -e, com a excepció: la mare, la classe... morfema zero o absència de marca representat, el gènere, pel determinant que l'acompanya: **la** llum, la claror... i **morfemes de gènere masculí** (-e: l'alumne, -o: el monjo; -ot: l'abellot; -a com a excepció: el drama, el poeta... i morfema zero o absència de marca, llavors el gènere també està representat pel determinant que l'acompanya: **el** llum, el canal...)

el que fa a la morfologia dels càrrecs, caldrà fugir d'expressions com les que segueixen: *La meva filla és metge o advocat o psicòleg*, sinó *metgessa, advocada, psicòloga etc.*

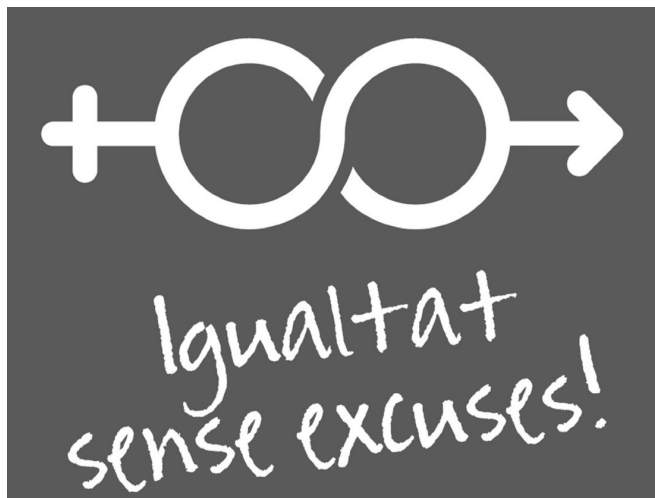
Pel que fa a l'adjectiu caldria que funcionés amb la mateixa estructura de lexemes i morfemes de gènere exposats per al substantiu, però es complica quan parlem d'**adjectius d'una sola terminació** en què la forma masculina és vàlida per tots dos gèneres. Adjectius acabats en: -ble, -me, -ne, -aire, al, el, il, ar, erior, -ant, -ent, aç, iç, oç: amable, infame, solemne, xerraire, igual, fidel, fàcil, regular, superior, interessant, intel.ligent, audaç, feliç, precoç, existeixen només en masculí. Si diem que *una dona és amabla, intel.ligenta, fidela o feliça* estem fent un tort a la mateixa terminologia perquè aquests mots no existeixen, si de cas les crea la gent intentant de trobar la correspondència a una lògica inexistent. Les excepcions a aquesta norma són quatre mots escadussers que confirmen la regla dominant d'ocultació sistemàtica del femení (mala, paral.lela, tranquil.la, rara, cara, incolora, santa, i tots els acabats en -lent, (lent/lenta...) excepte *equivalent*)

Alternativa

Donar validesa des del punt de vista gramatical a les formes femenines de les terminacions esmentades, és clar que en aquest cas estariem fora de la normativa.

Posats a relacionar substantiu i adjectiu és molt interessant el tema de **la concordança**. La

gramàtica ens diu citant el mateix Ruaix: *Si un adjectiu es refereix a més d'un nom es posa en plural i, quan algun dels noms és masculí, en aquest gènere* (2) ex. *El gos, l'àvia i la noia passejaven tranquils*. Només quan es tracta de conceptes afins n'hi ha prou de concordar l'adjectiu amb el nom més pròxim (3) ex. *Sento fàstic i repulsió instintiva* i en aquest cas s'obvia el plural.

Alternatives

En una oració com *En Joan, la Rosa i la Núria passejaven tranquils*, caldria fer un tractament no discriminatori, per tant es podria dir: *La Núria i la Rosa passejaven tranquil.les* i en Joan també, o bé substituir l'adjectiu per un adverb: *La Núria, la Rosa i el Joan passejaven tranquil.lament*. El participi d'un temps compost es presenta sempre en masculí: *han premiat la Maria*. Només quan el complement directe (la Maria) és substituït per un pronom es pot fer la concordança en femení, però predomina, per costum, la concordança en masculí: *L'han premiada/ l'han premiat*.

Alternatives:

"En el català antic (i encara avui en els parlars baleàrics i valencians), es feia concordar el participi amb el complement directe": ja he rebuda la carta, he trobades les amigues (4) Seria qüestió de recuperar aquest ús no sexista de la llengua, encara que la normativa actual no ho permet. S'aconsella, a part de la recuperació esmentada, l'ús constant de la concordança amb el pronom que substitueix el complement directe (*l'han premiada*)

Dins d'una oració passiva el participi concorda en gènere i nombre amb el subjecte. Si aquest subjecte presenta variació de gènere, la concordança es fa en masculí plural: *El Joan i la Maria han estat guardonats als Jocs Florals*.

Alternatives:

La Maria ha estat guardonada als Jocs Florals i el Joan també, ja que duplicar l'oració queda molt feixuc (*La Maria ha estat guardonada i el Joan ha estat guardonat...*)

"Una altra solució és la de les italianes que fan concordar el participi amb el gènere de l'última persona" (5): *La Júlia, el Lluís i la Maria han estat guardonades*. En català estariem fora de la normativa

Quan el participi encapçala l'oració, la concordança amb el substantiu que el segueix és més subtil: *Estimades companyes i companys/ Estimats companys i companyes*

En oracions copulatives l'atribut s'expressa en masculí plural quan presenta més d'un subjecte: *La Maria i el Joan estan preocupats/malalts*.

Alternatives:

En Joan està preocupat/malalt i la Maria també o bé *La Maria està preocupada/malalta i el Joan també*.

Determinants

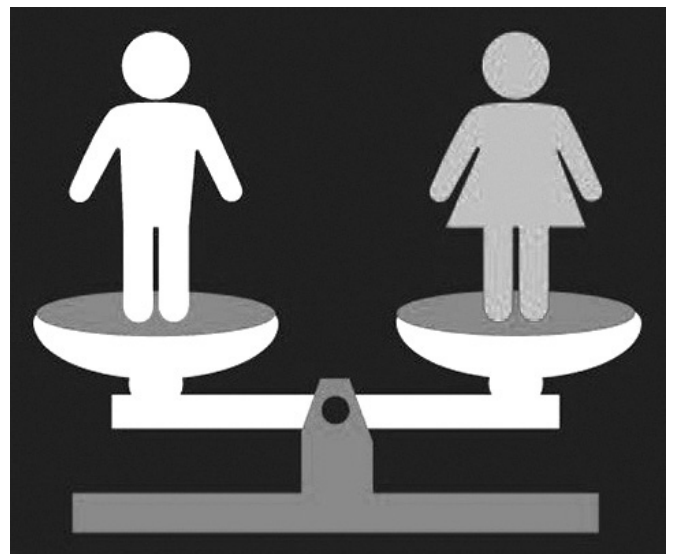
Determinants numerals. En aquest cas la gramàtica distingeix *un* i *una*: *un arbre, una casa*; *dos* i *dues*: *dos arbres i dues cases*, però el llenguatge col.loquial deixa de banda el numeral femení *dues*. Caldria habilitar-ne l'ús sempre que es presenti el cas.

Determinants quantitius. De totes les formes (quant, quanta, molt, molta...) n'hi ha dos que només són variables en la forma masculins: *bastant, bastants* i *gaire, gaires*. Les formes col.loquials *bastanta, bastantes* i *gaira, gaires* no són acceptades.

Alternatives. Es podria anar imposant el seu ús, primer en la forma col.loquial oral, fins que de forma sistemàtica s'introduís en l'escrit

Pronoms personals:

El pronoms personals **forts**, sovint deixen de

banda les terceres persones singular i plural femenines quan s'enuncia un verb (3). Caldrà estimular-ne l'ús, per altra banda correcte, de les mateixes, així: *jo parlo, tu parles, ella parla, ell parla, nosaltres parlem, vosaltres parleu, ells parlen i elles parlen*.

D'entre els pronoms personals **febles**, n'hi ha un que substitueix el complement indirecte singular, sigui femení o masculí, és el pronom *li*: *La Maria regala un llibre a l'Antoni/ a la Roser* = *La Maria li regala un llibre*, però si el complement indirecte és plural se substitueix pel pronom masculí *els* encara que el complement sigui femení: *La Maria regala un llibre a les sòcies de l'Ateneu* = *La Maria els regala un llibre*. Hi ha persones que buscant una correspondència lògica diuen *les o lis*. Segurament que seria més adequat *lis* com a plural lògic de *li*, que, per altra banda, té una forma asexuada i només serveix per substituir l'indirecte, per tant va bé per localitzar-lo. És clar que això seria una incorrecció.

Lèxic. Caldria deixar de banda els genèrics masculins i incorporar termes que incloguin tots dos sexes.

Substituir la paraula **home** per la **humanitat, les persones, l'ésser humà**, la gent... Els gentilicis : els romans, els catalans... per **el poble romà, el poble català**; els nens per **els infants, les criatures**; els joves per **la joventut**, els vells per **la gent gran**; pares per **mares i pares, els veïns pel veïnat**, els alumnes per **l'alumnat**, els autors per **l'autoria, la direcció, el professorat, la tutoria, l'alcaldia...**

Com se sentirien els homes si haguessin après a entendre (aprehendre) el món des del punt de vista de la subordinació, l'ocultació...? per exemple: quan diem dona, vol dir home també, quan diem nenes vol dir nens...o el masculí es forma afegint una -e al femení. Aquest tipus de llenguatge crea una relació asimètrica de dominància per una de les dues parts, però que en el fons no és bona ni sana per ningú. Com s'han de comportar les dones/ nenes quan han d'assumir càrrecs de responsabilitat si discriminem qualsevol càrrec en la forma femenina? Com s'han de sentir els

homes que no tenen treball i la dona sí? O que ella guanya més diners que ell? O que ell ha d'assumir rols de casa tradicionalment atribuïts només a les dones? I ens estranya la violència de gènere? Una cosa porta l'altra i quan entenem el món marginant un dels dos gèneres l'altre també pateix.

Que sigui correcte gramaticalment no vol dir que ho sigui èticament. Es la mateixa distància que hi ha entre legalitat i justícia o legitimitat. Per això hi ha gent que trenca motlles i tira pel dret, encara que sàpiga que aquella concordança o terminació se surt de la normativa. No heu vist la gent de la CUP parlant en femení? Em fan gràcia, però penso que la solució passa per reinventar part de la gramàtica, com hem estat veient i incorporar "errors" que no tenen per què ser-ho. Decididament cal caminar cap a la coeducació, la igualtat dona-home davant la llei, en el treball, a casa, al carrer...I cal una altra manera de comunicar-nos i d'aprendre la llengua ja que a través d'ella aprehenem el món i ens hi posicionem. Si no ho fem estarem contradient allò que volem ensenyar.

Ben segur que ens hem deixat camps d'exploració de la gramàtica. Per això ens agradaria d'incorporar-ne de nous. Us hi convidem. Segurament que les noves generacions ens ho agrairan. Si no hi ha canvis tot romandrà igual.

NOTES

- (1) RUAIX I VINYET, Josep: *Morfologia i sintaxi/2* p.23, 3era edició juny 1979, Barcelona.
- (2) RUAIX I VINYET, Josep, obr. cit. pàg. 35.
- (3) RUAIX I VINYET, Josep, obr. cit. pàg. 35.
- (4) MARVÀ, Jeroni: *Curs superior de gramàtica catalana*. Ed. Barcino, pàg. 82, Barcelona 1979. També RUAIX obr. cit. pàg. 90 i ss.
- (5) LLEDÓ, Eulàlia: *El sexisme i l'adrocentrisme en la llengua: propostes de canvi*. pàg. 37, dins de *Quaderns per a la coeducació, 3*, Edita : ICE (UAB).

Connecta't al català!

Full informatiu del Servei Comarcal de Català del Segrià/5

Cursos de català per a adults (període 2018-2019). Presencials i a distància. Inscripció oberta. Trobareu tota la informació dels cursos de català que es fan a la comarca i al Centre de Normalització Lingüística de Lleida als llocs web següents: www.segria.cat / www.cpnl.cat/xarxa/cnlleida Certificats oficials. Apunteu-vos-hi!

El Voluntariat per la llengua celebra 15 anys amb més de 125.000 parelles lingüístiques i milions d'hores de conversa en català

La modalitat virtual, iniciada l'any passat, assoleix un alt grau de satisfacció

A Artesa de Lleida se'n va dur a terme una edició el curs anterior.

VxL virtual

En la modalitat virtual, iniciada el gener de 2017, s'han creat 224 parelles virtuals, amb 418 participants (198 voluntaris i 220 aprenents). El VxL s'adreça a les persones que, per raons com la distància geogràfica, no poden coincidir però sí utilitzar un programa de videoconferència des d'un ordinador o dispositiu mòbil.

En aquesta modalitat, la participació de joves d'entre els 18 i els 29 anys és la més nombrosa pel que fa

a voluntaris i la segona pel que fa als aprenents. Un 35,89% de participants són homes. La valoració dels participants del VxL virtual és molt positiva, tant en l'atenció rebuda (4,61 sobre 5) com en el grau de satisfacció (4,58 sobre 5). En conclusió, el 97,5% recomana el voluntariat lingüístic virtual a les persones que volen aprendre català.

Per novè any consecutiu, el 2017 més de 10.000 parelles es van sumar al programa Us animem a participar-hi!!

Estiu de festivals: termes i cultura

L'estiu és l'època forta de **festivals**, ja siguin musicals, de dansa, de teatre... I en qualsevol d'aquestes manifestacions artístiques, ens sortiran al pas un bon nombre de termes (sí, encara que estiguem de vacances!).

Per exemple, els aficionats a la música tenen festivals per triar i remenar, tant si són més de **música pop** com si són més d'**emo**; tant si els interessa el **jazz fusió** com si els agrada el **hip-hop**; i tant si xalen amb el **nu-metal** com si ho fan amb el **raggamuffin**. Tots aquests termes, i molts més, els trobareu agrupats i definits a la **Terminologia musical**.

Els amics de la dansa també trobaran espectacles del seu gust, i es fixaran sobretot en la **coreografia**, en aquells passos curiosament inspirats en el **fandango** o, encara més curiós, en el **calipso**. Potser ben a prop, uns coneguts més aficionats al teatre estaran gaudint d'una representació en un **teatre grec**, i descobriran amb l'**anagnòrosi** que el desenllaç de l'obra és ben proper.

I l'endemà, aquest cop amb la canalla, aprofitaran l'airet del vespre i assistiran a una sessió del cicle de cinema a la fresca, amb una pel·lícula d'**anime** infantil que els deixa sorpresos per la fantasia i complexitat de la trama; o a una representació de **titelles de fil** o **marionetes**, amb un text que fa riure la mainada i alhora és ple de referències iròniques que fan somriure als més grans. Feu la tria que feu, us recomanem que aprofiteu el bon temps i les vacances per gaudir tant com pugueu dels festivals d'estiu, que són una bona mostra de vitalitat cultural i, també, terminològica.
Extret del TERMCAT

Servei Comarcal de Català del Segrià-Centre de Normalització Lingüística de Lleida
segria@cpnl.cat www.cpnl.cat / C. del Canyeret, 12 25007 Lleida Tel. 973 05 48 00

ROSA DE TARDOR

M. Assumpció Cornadó Lladó

«És el temps que has perdut per a la teva rosa, que fa la teva rosa tan important».
El Petit Príncep -Saint Exupéry-

Els colors de tardor
embolcallen el llenç del teu cos
que creix

enmig d'una esperança
nodrida amb el sol.

Poncella que esclates
amb l'arribada de l'alba,
recollint la rosada
que la nit ha engendrat
en el teu ventre glaçat.

Ofereixes els pètals
als llavis que besen
sense presa ni afany,
penjats d'un calendari
amarat de records.

Perfumada de sentiments,
emplenes el calze
de guspies roents
enfilades al vent.

El fred plora
el dia s'escurça,
i aguaita la nit
dansant amb la lluna.

Recullo el darrer pètal
separat de la tija
que t'havia engronsat,
mentre, a poc a poc,
et vas doblegant
endinsada en el fang.

Unes noves mans,
et vindran a esporgar
i el roser, de nou brostarà,
fecundat amb l'alè
d'uns nous llavis
que, assedegats d'amor,
a la meva rosa,
vindran a besar.

UN EXTRATERRESTRE ENS VISITA. L'HYDRA (CONTE. I PART 4)

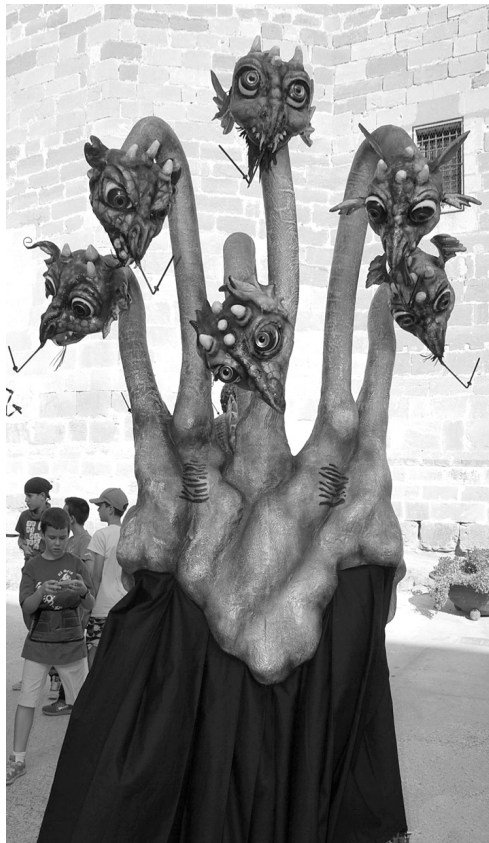
Juan Antonio Lucena Centella

Aquell 1 de desembre va superar totes les expectatives, el món sencer estava aturat. Tothom estava pendent de la televisió per veure la sortida de les naus. Als votants d'Artesa de Lleida, ara, s'aplegaven més de 6 milions de persones. Els diablons amb els seus pares i mares ja estaven dintre la nau preparats per enlairar-se. El científic Stephen Hawking, ja dintre, solament pensava en l'oportunitat que tenia d'estudiar l'origen de l'Univers.

La nau disposava de molts espais per visualitzar l'exterior, però, tant els diablons i sos pares com Stephen Hawking, estaven concentrats a la part del davant escoltant totes les explicacions que rebien de l'Hydra. Cada vegada que es divisava un gran meteorit, a tots els terraquis, se'ls encongia el cor. Les naus estaven fetes d'un material duríssim i pràcticament eren indestructibles, però l'impacte d'un gran meteorit els podia desviar la trajectòria i a la velocitat que anaven podria representar un retard important. La por dels terraquis s'esvaïa quan veien fet miques els meteorits per l'impacte d'un làser de la nau. Encara estaven amb els efectes al·lucinògens del viatge, quan a la llunyania va aparèixer Alfa Centauri Bb. Era l'1 de febrer de 2016 a la Terra i els diablons miraven amb els ulls oberts de bat a bat i no paraven de preguntar-se: "què era el que estaven vivint?". L'aterratge ho van fer al centre espacial on hi havia 1000 naus més. Després es van desplaçar al centre planetari per l'aprenentatge en uns trens que circulaven per uns tubs sense gravetat a una velocitat de 30.000 km. per hora. Les naus solament les utilitzaven

per fer viatges interestel·lars.

Abans de començar el programa d'aprenentatge se'ls va fer cinc cèntims, tant als pares i mares com als diablons i a Stephen Hawking, de com era la vida a Alfa Centauri Bb. Estaven tots bocabadats amb les explicacions de l'Hydra: "l'activitat diària és frenètica. Cada habitant del planeta ha triat, sense error a equivocació, el treball que més l'omple. Treballem 3 hores al dia i la resta la tenim farcida d'activitats d'entreteniment col·lectiu. Aquí no fem anar els diners com vosaltres a la Terra, tot és de franc. La motivació per treballar no és un problema perquè ho portem als gens. Tenim solament un hospital en tot el planeta i milers de centres de salut a on cada any ens fem un control. Gairebé mai no estem malalts. Únicament en els últims 20 anys de la nostra vida, i per culpa de la vellesa, necessitem l'ajuda d'un altre. Ajudar un centauri gran no és un treball, es fa com a voluntari, i per desgràcia per nosaltres, tothom no podem accedir a causa de la quantitat de sol·licituds. És l'activitat voluntària que més ens satisfà,

el cuidar un ancià és l'honor més gran que pot tenir un centauri. Aquí no tenim escoles ni universitats, els coneixements els transmetem telepàticament i d'una manera progressiva relacionada amb l'edat del centauri." Encara amb la boca oberta, tots els terraquis comprovaven, in situ, el que els havia explicat l'Hydra. Especialment van quedar meravellats amb un entreteniment molt especial: la cursa dels dinosaures (a Alfa Centauri Bb hi havia dinosaures). Eren animals de fins a 20 metres d'alçada conduïts per centaurs. Es feien campionats regionals i planetaris i el dinosaure

campió era premiat amb la veneració de tot el planeta.

Aquell matí 5 de febrer de 2016 del planeta Terra, els diablons estaven molt neguitosos, seria la seua primera sessió d'aprenentatge. Als pares i mares se'ls havia informat que el mètode era totalment inofensiu. Els centaurs ho tenien en desús ja que actualment utilitzaven la telepatia per la transmissió de coneixements, sistema que no podien fer servir amb els terraquis. Els van col·locar a tots en una sala totalment hermètica i els diablons van seure en unes taules on hi havia unes ulleres enormes, semblants a les modernes de realitat virtual, per cada un. El mètode consistia que a través de les ulleres els passarien milions i milions de dades i imatges, moltes vegades i a diferents velocitats, i el cervell aniria gravant tota aquesta informació com si fos un disc dur d'un ordinador. Les sessions eren molt curtes per no cansar el cervell. El programa d'aprenentatge duraria 11 mesos i ho compaginarien amb viatges per tot el planeta per conèixer-lo en tots els seus aspectes.

L'1 de març de la Terra, era uns dels dies més atractius pels centaurs; estava a punt de començar la final planetària de la cursa dels dinosaures. Els terraquis eren els invitats d'honor i assistien uns 300.000 centaurs. Els centaurs que havien fet més voluntariats eren premiats amb l'assistència a la cursa. L'estadi de la cursa semblava un amfiteatre romà, era totalment el·líptic i no tenia grades físiques. Les grades estaven formades per una espècie d'ones magnètiques de diferents colors que aguantaven el pes dels centaurs. La pista tenia una longitud de 1000 metres i l'envoltaven 75 el·líptiques magnètiques a diferents nivells i cada vegada més grans. Si no estaven

prou al·lucinats els terraquis, ara, asseguts d'amunt d'una mena de camp magnètic, veurien l'espectacle més estimat pels centaurs.

Els mesos anaven passant i cada vegada, els terraquis, estaven més meravellats i l'empatia dels diablons amb el centaurs s'enfortia per tot el que veien i encara més si ho comparaven amb el planeta Terra. El període d'aprenentatge proposat pels centaurs s'havia acabat, tocava fer les proves per comprovar el grau d'assoliment per part dels diablons:

– *Eladi, ens pots dir el punt d'ebullició del polimetil metacrilat?* – Va ser la primera pregunta de l'Hydra.

– *Sí, a 200 graus centígrads.* – La resposta de l'Eladi va ser ràpida.

– *Pau, dintre del cos humà a on podem trobar la màcula lútia?* – Va continuar l'Hydra.

– *A l'ull.* – Lo Pau, no va dubtar.

– *Jordi, ens pots dir el resultat d'aquesta fórmula?*
 $\sqrt{8x^3 - (6^2 - 6)} + [7^2 - (11 - \sqrt{27})^2]$?

– *56* –els pares del Jordi no s'ho podien creure, el Jordi havia contestat en un segon.

– *Júlia, qui va ser Louis Mountbatten?*

– *L'últim virrei de l'Índia britànica.* –La petita Júlia havia assimilat tot

l'aprenentatge perfectament.

– *Miquel, чувствуете, как возвращение домой* – L'Hydra li va preguntar en rus: “Tens ganes de tornar a casa?”

– *Sí, encara que aquí estem molt bé i hem viscut una experiència inoblidable* – el Miquel havia entès perfectament la pregunta en rus.

– *Dani, quants habitants té la ciutat de Tegucigalpa?*

– *Un milió cent noranta mil habitants, cens del 2015* –el Dani la va clavar.

Després van passar el Guerau, el Gerard, l'Alex, el Marc, el Guifre, el Guillem, el Jan, l'Oriol,

l'Eudald, l'Ernest, la Ivet, el Xavier, l'Aleix, la Lídia, l'Ayoub, l'Albert, la Blau, el Sergi i l'Andreu i tots van contestar les 100 preguntes que se'ls van formular correctament i d'una manera immediata. El posat de tots ells era de seguretat i cap es va fer el xulo. Per fi, l'Eudald, tindria resoltes totes les preguntes que, fins llavors, havia fet a tort i a dret. Els pares i mares dels diablons estaven bocabadats amb les respostes dels seus fills. L'aprenentatge havia estat un èxit. Els diablons i sos pares tornarien a la Terra i podrien començar el pla establert: aplicar els seus coneixements en la Terra.

Els preparatius pel viatge de tornada s'havien acabat i l'endemà 1 de gener de 2017, feia més d'un any des que havien sortit de la Terra, una nau amb els diablons i sos pares sortiria de tornada al planeta Terra. Tornarien a passar dos mesos abans que arribessin a la Terra i imatges enlluernadores omplirien els cervells dels diablons i sos pares.

Feia un mes que havien sortit d'Alfa Centauri Bb, quan va arribar la notícia que a la Terra hi havia hagut un canvi en els mandatari mundials: Donald Trump havia substituït Barack Obama. Durant les eleccions a president dels Estats Units, Donald Trump, havia viscut amb impotència els fets d'Artesa de Lleida, però ara que era president el primer que va fer és aliar-se amb el president Putin, aquest ja li havia donat un cop de mà per guanyar les eleccions, amb intenció de plantar cara al centauris quan tornessin a la Terra. Els 50.000 milions de dòlars que va incrementar el pressupost militar es van dedicar íntegrament a muntar una estratègia que pogués destruir la nau dels centauris quan tornés d'Alfa Centauri Bb. Volia demostrar qui manava a la Terra i a l'Univers. Havia estat avisat pels 76 terraquis que vidrien de tornada a la Terra en la nau i la seua resposta va ser contundent:

– *Ho sento per ells.* – Als diablons i sos pares, Donald Trump, els havia sentenciat.

Els preparatius per destruir la nau dels centauris es van fer amb un gran secretisme. S'havien reunit militars i científics d'Estats Units i Rússia, a la Xina l'havien deixat de banda, i van decidir instal·lar dos potents llançadores de míssils a l'Estació Espacial Internacional. Els míssils portarien caps nuclears i havien calculat que l'ona

expansiva que produiria l'explosió en l'impacte amb la nau dels centauris no arribaria a la Terra, donat que l'Estació Espacial Internacional transitava a uns 400 km. d'aquesta. El telescopi espacial Hubble seria molt important per l'estratègia de l'operació. L'Hubble quan detectés la nau dels centauris donaria, als científics i militars, la distància i velocitat i aquests situarien l'Estació Espacial Internacional amb els míssils nuclears en una posició estratègica per abatre la nau dels centauris.

El 15 de febrer la nau dels centauris va ser detectada per l'Hubble i aquest va transmetre tota la informació necessària. Els científics van modificar, des de la Terra, la direcció de l'Estació Espacial Internacional per trobar-se el més a prop de la nau dels centauris. En les instal·lacions de la NASA hi havia molt nerviosisme, els científics no estaven segurs de l'operació. Els centauris, fins llavors, solament havien fet que defensar-se, i aquesta vegada hi havia en joc la vida de 76 terraquis però, la forta personalitat del nou president dels Estats Units els havia intimidat i van ser obligats a portar a terme l'operació. La nau dels centauris es trobava a 200 km. de l'Estació Espacial Internacional quan des de la NASA es va donar l'ordre de "disparen els míssils". Els sistemes de defensa de la nau dels centauris estava desactivada, però els seus potents radars van detectar els míssils dels terraquis i quan van reaccionar, els tenien a uns 100 Km. Els canons làser dels centauris van disparar i el xoc entre aquests i els míssils nuclears va produir una explosió atterradora. L'ona expansiva va fer miques l'Estació Espacial Internacional i la nau dels centauris, d'un material desconegut a la Terra, va resistir, però li va canviar la direcció i la velocitat. Ara la nau centauri es dirigia cap al Sol a una velocitat de 3 milions de km. per hora. Si no reaccionaven ràpid, la nau, seria engolida per la gravetat del Sol i fosa per la calor. El material de la nau centauri podria aguantar fins 2000 graus centígrads, però la velocitat que havia agafat era un gran handicap. Els diablons i sos pares no sabien què passava, els centauris de la nau estaven molt neguitosos i es bellugaven d'un costat a l'altre. Finalment ho van deixar en mans de la supercomputadora de la nau perquè decidís com actuar. La supercomputadora decidí

concentrar tota l'energia de la nau, incloent-hi la dels canons làser, en els propulsors de la nau per canviar la direcció i traure-la de la influència de la gravetat solar. Deu segons després de la decisió de la supercomputadora els centaurs respiraven tranquils i els diablons ho van percebre. La nau centauri sortiria de la influència del Sol, però donaria una gran volta si volia tornar a la Terra. L'Hydra i els pares dels diablons estaven analitzant la nova situació. Per segona vegada, els terraquis, els havien atacat i cada vegada amb armament més potent. Els canons làser s'havien quedat sense energia per poder-los utilitzar i als terraquis se'ls havia de tornar a casa com s'havia pactat. La tornada a la Terra estava en perill, i sense els canons làser era molt temerari intentar-ho. Els pares i mares dels diablons estaven molt preocupats i no sabien què fer. Ells, van prendre l'última paraula per viatjar a Alfa Centauri Bb i per molt poc no havien perdut la vida, no es volien tornar a arriscar.

– *Ei diablons, estem salvats!* –L'Hydra saltava esbojarradament d'alegria. Havien pogut captar els senyals de televisió i les notícies aplanaven el camí de tornada a la Terra. La radioactivitat procedent de l'explosió dels míssils amb caps nuclears havia arribat a la Terra i el president Donald Trump havia estat detingut i empresonat. Era el responsable màxim d'una decisió que posà en un gran risc els habitants dels Estats Units i s'havia saltat tots els tràmits reglamentaris que comportava una decisió de tal magnitud. El president Putin estava desaparegut i se'l buscava pel mateix motiu que a Donald Trump.
– *Però, si hi ha radioactivitat no podem tornar a la Terra* – el pare del Pau es va dirigir a l'Hydra.
– *Tranquils tots, quan arribem diré als vostres mandataris la fórmula d'un gas, totalment innocu pels terraquis, que neutralitza la radioactivitat.*
–L'Hydra els va tranquil·litzar.

Fora de circulació els presidents Putin i Donald Trump, els temors de tornar a la Terra s'havien esvaït i aquell 6 de març la nau del centauris s'estava preparant per aterrar. Aquesta vegada no presenciarien l'aterratge més de 15.000 persones. Solament els periodistes i curiosos que feien dies que esperaven la nau. Cap polític havia estat informat de l'arribada del centauris amb els diablons i sos pares.

L'aterratge va ser més ràpid que el comiat. Els diablons es van acomiadar un per un de l'Hydra i els seus plors la van entristir.

– *Per què no et quedes amb nosaltres? Segur*

que els meus pares et voldran a casa meua – el Pau, singlotant va implorar a l'Hydra.
– *Ho sento Pau, potser d'aquí a 200 anys torni a la Terra.* – L'Hydra va abraçar el Pau per consolar-lo.

Aliè a tots els entrebancs de la tornada a la Terra dels diablons, Stephen Hawking passejava per la ciutat més important d'Alfa Centauri Bb, i acompanyat pel president de l'Assemblea Global intercanviaven impressions sobre l'origen de l'Univers. Els avenços en medicina dels centaurs havien revertit, després de més de 50 anys, la malaltia del científic i ara gaudia de les seues cames i la seua veu com abans de patir-la. Ja havien passat 4 dies de l'arribada dels diablons a la Terra i mica en mica la normalitat, després de més d'un any, envaïa les seues vides. Els més petits estaven formalitzant tots els tràmits per entrar a la Universitat i els grans començarien en la recerca científica. Però, aquell vespre:
– *Mare! Què podem anar a felicitar a la Gemma?*
–el Pau demanava permís per anar a felicitar el 17è aniversari de sa cosina.

– *Sí Pau. Marc! acompanya el Pau a casa la tieta i feliciteu la Gemma, doneu-li un petó molt fort de part del pare i la mare. I torneu de seguida que s'està fent de nit* –la Carol, mare del Pau i el Marc, els donava permís per anar a casa sa cosina a felicitar-la.

Havent felicitat la Gemma, el Marc i el Pau, ja de nit, tornaven cap a casa, de sobte, el Pau va tenir una sensació molt rara, li va semblar que algú els seguia. Es va girar i no va veure a ningú, va intuir que algú s'havia amagat darrere una casa, llavors, un fanal oportú va projectar una ombra. Al Pau, un calfred li va recórrer el cos i va arrencar a córrer com un coet. Son germà, sense saber què passava, el va seguir cap a casa:

–*Mareee, pareee!* –el Pau, atordit, va cridar sos pares.

– *Què passa Pau?* –son pare el va rebre expectant.

– *Què...què...què...* – el Pau quequejava i no li sortien les paraules.

– *Pauuu! Què passa? Vols dir ja el què!* – sa mare impacient.

– *Que..que.. Que l'Hydra és aquí!*

NOTA FINAL

En aquest conte he utilitzat personatges reals del poble d'Artesa de Lleida i en alguns casos he exagerat algun dels seus trets característic. Si algú s'ha sentit ofès, li demano disculpes.

CRÒNIQUES DEL CF ARTESA DE LLEIDA

Oriol Liarte Torrelles

CF ARTESA DE LLEIDA 1 - AE ALCOLETGE 7 (20-04-2018)

Derrota dolorosa en un partit on l'Alcoletge va passar per sobre dels locals. Ben aviat va arribar el primer gol dels visitants, en un xut llunyà creuat que sorprèn el porter de l'Artesa. Els locals van seguir amb el plantejament inicial, de voler jugar la pilota i crear ocasions. Tanmateix, va arribar el 2n de l'Alcoletge, rematant una pilota morta a l'àrea petita. L'Artesa va disposar d'alguna ocasió aïllada que no va poder transformar. La defensa dels visitants era sòlida i no deixava pas. Abans del descans l'Alcoletge va marcar el 0-3, mitjançant una rematada de cap, després d'una centrada per banda. A l'inici de la 2a, l'Artesa va jugar els seus millors minuts, empenyent l'equip rival al seu camp i dominant en el joc. Llavors, va arribar l'1-3, amb un xut de falta de Kevin Vásquez, que desvia la defensa i envia al fons de la xarxa. El gol va donar moral als blanc-i-blaus per anar a pel partit, i tot seguit van disposar d'una altra clara ocasió, que van malbaratar. A la jugada següent, l'Alcoletge sentenciava marcant el quart, a través d'una pilota que queda morta i el davanter defineix a plaer. Llavors van arribar 3 gols més dels visitants. El cinquè va venir en una errada defensiva de l'Artesa, el sisè ve d'una jugada dels visitants i el setè amb una gran jugada del davanter que acaba amb la pilota al fons de la xarxa.

CF Artesa de Lleida: R. Abelló, O. Liarte (Carlitos), S. Puertas, Ò Márquez, M. Rodríguez, E. Liarte (J. Liarte), M. Iglesias, A. Rios (M. Porqueras), I. Borrell, G. Palou i K. Vásquez.

AE Alcoletge: H. Llorens, R. Borràs, A. Jaieth (S. Clarisó), V. Pifarré, M. Balaña (G. Isern), R. Mendoza (S. Merino), J. Muñoz, D. Florensa (E. Camachó), E. Calderó (D. Tapiol), C. Viladegut i F. Manica.

Córner contra la porteria de l'Alcoletge.

Xut contra la porteria de l'Artesa.

CF SOSES 3 - CF ARTESA DE LLEIDA 1 (06-05-2018)

Victòria còmoda del Soses davant l'Artesa. A la primera part, el Soses tenia la possessió i creava jugades de perill per banda. Ben aviat va arribar l'1-0, en una centrada de l'extrem local, que la defensa de l'Artesa rebutja i envia la pilota al fons de la xarxa. Llavors, el Soses es va relaxar i els visitants ho van aprofitar per crear ocasions de perill, que malauradament no van poder transformar. A la segona, el partit es va convertir en un atac i gol dels dos equips. En una jugada individual d'un extrem del Soses, va arribar el 2-0. A la recta final del partit, els locals van sentenciar marcant el tercer, mitjançant un tir de falta ajustat al pal. Finalment, l'Artesa va aconseguir el gol de l'honor a través d'una bona jugada per banda dreta, que defineix.

CF SOSES: A. Ribes, P. Izcara, R. Palau, C. Centellas, J. Mesalles (X. Beneria), J. Capell, M. Mesalles (J. Ribes), J. Eritja, A. Giménez (M. Viladegut), M. Bangoura i J. Roca.

CF Artesa de Lleida: R. Abelló, O. Liarte, S. Puertas, Ò Márquez, M. Rodríguez, E. Liarte, M. Iglesias, M. Porqueras (F. Castro), J. Liarte, G. Palou (A. Ríos) i K. Vásquez.

CF ARTESA DE LLEIDA 4 - CD MAGRANERS 1 (13-05-2018)

Victòria clara de l'Artesa davant el Magraners. Tanmateix, no va ser tan fàcil com el resultat indica. El Magraners va començar atacant i creant ocasions clares de gol, que sortosament, la defensa i el porter de l'Artesa van malbaratar. Això va propiciar que l'Artesa es despertés i sortís a l'atac amb pilota controlada. En un penal que el porter rival refusa, Eloi Liarte aconseguix marcar el 1-0, resultat amb que es va arribar al descans. A la segona, l'Artesa es va fer amb el domini del joc, tot i que el

Magraners avisava amb alguna contra aïllada. Llavors, va arribar el segon gol dels locals, obra de Kevin Vásquez, que defineix un 1 contra 1 amb el porter rival. Tot seguit, el mateix Kevin realitzava el 3^r. Després, Guillem Palou va marcar el 4^{rt} pels locals, amb un fort xut. Els visitants van marcar el gol de l'honor a través d'una pilota penjada. L'Artesa va poder afegir més gols al marcador, però no va ser capaç de transformar les últimes ocasions de què va disposar.

CF Artesa de Lleida: S. Costa, O. Mor (O. Liarte), S. Puertas, Ò Márquez (A. Ríos), M. Rodríguez, E. Liarte (J. Liarte), M. Iglesias, M. Porqueras (Carlitos), I. Borrell, G. Palou i K. Vásquez.
CD Magraners: E. Cruz, A. Belhay, A. Punzano, J. Aleixós, A. Blanco, E. Metaute, A. Gallardo, Y. Ghazir, k. Marchante i O. Gallardo.

J33 - CF ARTESA DE LLEIDA 1- ALPICAT 2 (20-05-2018)

Partit igualat, però els punts se'ls va endur l'equip visitant, que va fer el primer gol al 9 minuts de la primera part. A partir del gol visitant el partit es va animar i altra vegada van ser els visitants que van marcar el segon gol al minut 23 de la primera part. El partit va continuar, durant la primera part, molt disputat amb ocasions de gol en ambdues porteries. La segona part va continuar amb la mateixa tònica i no va ser fins al minut 90 que G. Palou va escurçar distàncies en el marcador, però ja no hi va haver temps per a més.

Artesa de Lleida: S. Costa, O. Mor (M. Iglesias), S. Puertas, Ò Márquez, M. Rodríguez, E. Liarte (Carlitos), M. Porqueras (F. Castro), J. Liarte, I. Borrell, G. Palou i K. Vásquez.

Alpicat B: J. Codina, O. Ribes, C. Latorre (E. Hereu), A. Sans, J. M. Carulla, E. Alfageme, J.

Sánchez, A. García (A. Mostany), A. Pérez (Medina), R. Marsà i E. Artigues (P. Hereu).

Falta de l'Alpicat contra la porteria de l'Artesa.

AT ALMACELLES 1 - CF ARTESA DE LLEIDA 0

Partit igualat on els 3 punts es van quedar a casa. A la primera, l'Artesa portava la possessió i sortia amb pilota jugada, però li costava arribar a l'àrea rival. Per la seva part, l'Almacelles, proposava un joc més directe, passant pel mig del camp. En una contra dels locals va arribar l'únic gol del partit, on la pilota arriba als peus d'un davanter, que remata sol al fons de la xarxa. El gol va tocar els visitants, que van seguir amb el seu joc. Van disposar d'alguna opció aïllada per empatar, però no la van poder transformar. A la segona, la calor va marcar el cansament dels dos equips, i el partit es va convertir en un atac i gol en les dues porteries. L'Almacelles va disposar de les seves ocasions, però la més clara la va tenir l'Artesa a les acaballes, per aconseguir un merescut empat. Tanmateix, els blanc-i-blaus no van poder marcar i els locals es van endur el matx.

AT Almacelles: J. Ojer, O. Lozano (F. Martínez), S. Hinojo, A. Pina, S. Soriano, M. Lagunas, D. Popa (J.M. Gatel), J. Pedrós, J. A. Bravo, M. Boukazir i R. Montalban

CF Artesa de Lleida: S. Costa, O. Liarte, O. Mor (E. Liarte), S. Puertas, Ò Márquez, M. Rodríguez (O. Liarte), M. Iglésias, Carlitos (C. Camí), I. Borrell, G. Palou i K. Vásquez.

Jugadors del CF Artesa de Lleida. Temporada 2017-2018.

S'ha acabat la temporada 2017/2018 i l'equip ha complert l'objectiu de mantenir la categoria. No ha estat fàcil i s'ha hagut de treballar molt. L'any que ve l'Artesa seguirà donant guerra en aquesta 3ª Catalana, buscant nous reptes per donar més alegries a l'afició!

Us desitgem unes bones vacances a tots i a totes!

CLASSIFICACIÓ FINAL

EQUIPS	Punts	PARTITS				GOLS		
		J	G	E	P	F	C	
Nom								
AE Alcoletge	81	34	25	6	3	99	25	
CE Balafia	75	34	23	6	5	96	36	
CE Alguaire	71	34	21	8	5	88	36	
CF Puigvertenc	70	34	21	7	6	69	31	
CF Sudanell	68	34	20	8	6	78	39	
CF Pardiniyes	59	34	18	5	11	70	53	
Cf Soses	53	34	15	8	11	75	58	
AT Almacelles	50	34	15	5	14	63	60	
CF Rosselló	47	34	14	5	15	63	75	
AT Alpicat	45	34	14	3	17	85	67	
CE Benavent	45	34	13	6	15	57	59	
CF Vilanova de la Barca	43	34	12	7	15	63	85	
FC Alcarràs	41	34	11	8	15	81	100	
CF La Granja d'Escarp	40	34	11	7	16	57	74	
CF Artesa de Lleida	26	34	7	5	22	44	66	
CE Aitona	24	34	5	9	20	38	76	
AF Les	14	34	4	2	28	36	127	
CD Magraners	12	34	3	3	28	45	140	

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

Solució pàgina 39

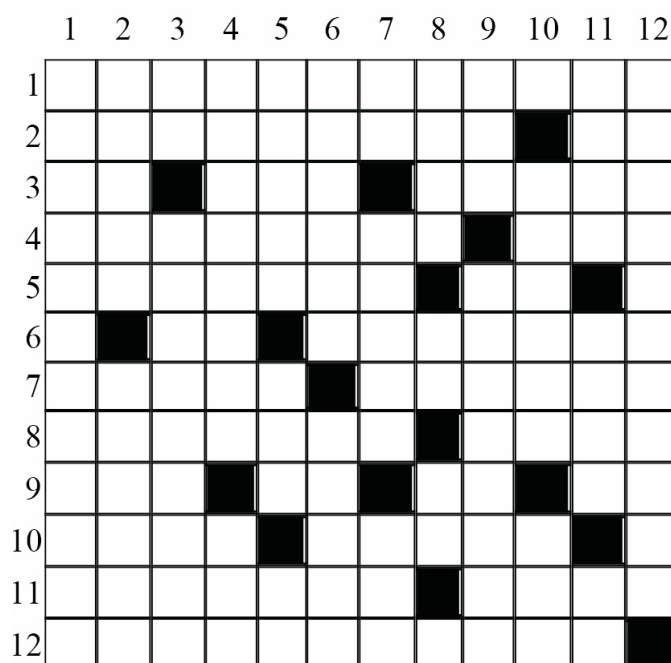
HORIZONTALS

1. Ciència sobre el clima. 2. Agafar aire amb l'estómac. Policia nazi. 3. Ràdio Nacional. Bassa on es posen les pells a adobar. Impregnat de brea. 4. Nuvolada que tapa el cel. Consonant tres cops. 5. D'Oman. Expressió de dolor. La rodona. 6. Gram. Neodimi. Al revés, fanguera, fangar. 7. Al revés, escollir. Exciti, indigni cap per avall. 8. Prefix que vol dir "Accent". Tronc, bust. 9. Àmbit dominat per algú. Primera i segona. Nom de consonant. El dos romà. 10. President de la Generalitat a l'exili. Certa escandinava. Cent. 11. Cautxú vulcanitzat. Mallorca, per exemple. 12. Sastre, sastrinyol.

VERTICALS

1. Representes mapes o cartes. 2. Al revés, Nom d'home. Aspra, forta. 3. Acaba infinitius. Paniculat, format de raïms. 4. Que té les flors d'un sol estam. Cèrvid amb grans banyes. 5. Avaluí la quantitat. Teatre Nacional Àcrata. Iridi. 6. Al revés, Agredit, envestit. Faci testament. 7. Ordre General. Rubén (poeta nicaragüenc). Al revés, vaixell, veler. 8. Xucla, xarrupa. Pronom de segona persona. Nom de consonant. Sempre darrera la "N". 9. Al revés, la tens o no la tens. Trاسبals, moviment. 10. Setena

lletra. Això vol dir "vermell". Sovint va junt amb l'oli. 11. Al revés, passi ras. Obrador del formatger. Més de cinquanta. 12. Estudia els cossos celestes.

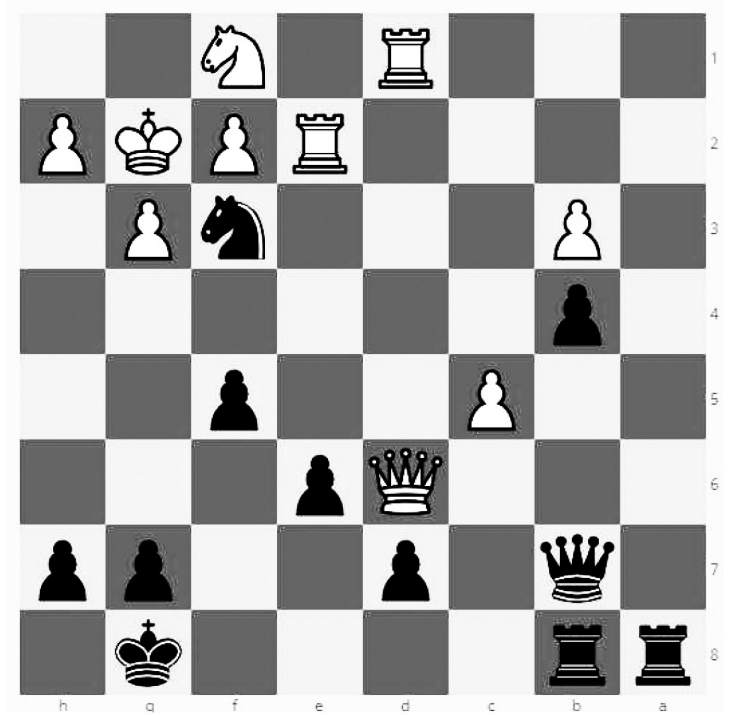
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Solucions a la pàgina 39

Albert Batiste

Juguen negres i guanyen en 4 moviments.

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

Busqueu 14 noms de dona

T	E	C	L	A	I	C	U	L	L
A	F	R	A	I	N	E	G	U	E
P	I	A	D	T	U	R	O	L	B
O	N	S	G	O	T	I	E	J	A
R	U	P	A	Y	R	N	L	A	S
A	R	I	N	T	A	O	I	G	I
M	I	L	O	J	S	R	T	R	O
M	A	A	G	N	A	A	J	E	P
E	T	R	O	M	M	I	N	Y	A
G	O	C	I	J	U	L	I	A	C

		5		4		6	2	9
8				5				
			3	6	7			
6		7	2			3	9	5
9			8		6	4		2
				3		8	7	6
								3
				2	5		8	
7		6	4				5	

HO HEM LLEGIT A...

Segre, dimarts 15 de maig de 2018

MUNICIPIS EQUIPAMENTS

Artesa de Lleida obrirà el museu del joguet el 2019 i projecta una fira

Allotjarà exposicions temporals amb les més de 3.000 peces de la col·lecció de Manel Gigó || Costarà més de 200.000 euros i tindrà una superfície de 300 metres

R. R.

|| LLEIDA | Artesa de Lleida preveu inaugurar el 2019 el seu futur museu del joguet, que exhibirà peces del col·leccionista lleidatà Manel Gigó (com va avançar SEGRE al febrer). Així ho van explicar ahir l'alcalde, Pere Puiggròs, que va detallar que, una vegada aquest equipament obri al públic, l'ajuntament planteja organitzar també una fira dedicada al sector del joguet. El futur museu es construirà a la Vileta, al centre històric. Tindrà una superfície de 300 metres quadrats i les obres suposaran una inversió de més de 200.000 euros. D'aquesta suma, el 50% procedirà dels fons Feder de la Unió Europea; el 25%, d'ajuts de la Diputació, i el 25% restant anirà a càrrec de les arques municipals.

La col·lecció de Gigó inclou més de 3.000 joguets de tot tipus, la qual cosa permetrà renovar constantment les exposicions al museu d'Artesa de Lleida. El col·leccionista va assenyalar que d'aquesta manera serà un "museu viu" i que podrà allotjar també peces i col·leccions d'altres persones per mantenir l'interès del públic. L'alcalde, per la seua part, va apuntar a organitzar una fira entorn del museu i vincular-lo a altres elements de l'oferta cultural del poble, com el museu arqueolò-

Presentació del projecte a l'IEI ■ L'Aula Magna de l'IEI va acollir ahir al migdia la presentació del projecte a Lleida, on es van exhibir imatges virtuals per mostrar quin aspecte tindrà el futur museu. A la imatge, d'esquerra a dreta, Manel Gigó (la família del qual va comprar l'edifici del popular Baratillo de Lleida); el diputat provincial i alcalde d'Almacelles, Josep Ibarz; l'alcalde d'Artesa de Lleida, Pere Puiggròs, i l'arquitecte municipal Orland Martí.

gic, excursions guiades i rutes gastronòmiques.

Homenatge al Baratillo

Gigó va recordar que el projecte va nàixer com a homenatge a l'emblemàtica botiga de joguines Lo Baratillo del carrer Major de Lleida, que va tancar

el 1978. De fet, l'edifici que l'allotjava, propietat de la seua família, havia de ser la seua original del museu, amb un projecte elaborat als anys noranta que no va arribar a materialitzar-se.

L'ajuntament d'Artesa de Lleida es va interessar per acollir la col·lecció de Gigó i l'alcalde va

puntualitzar que l'homenatge a Lo Baratillo quedarà patent tant en el contingut del museu, que acollirà joguets procedents d'aquesta botiga que van servir com a base a la col·lecció de Gigó, com en l'aspecte de la façana, amb elements decoratius que el recordaran.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
Farmàcia.....973 16 72 04
Veterinari de la Protectora Local:
Emma Solé.....618909512

Clínica Ica Natura (Pardinyes):.....973228222
Clínica Riu Ebre (Cap Pont):.....973216549
Metge.....973167291
Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
tot el dia .973 14 20 29 / 973 14 20 33
Museu: 973 16 71 62 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. CLIMATOLOGIA. 2. AEROFÀGIA. SS. 3. RN.
NOC. BREAT. 4. TAPARADA. RRR. 5. OMANITA.
AI. O. 6. G. ND. FOTGERA. 7. TRIAR. IRRITI. 8.
ACCENTO. TORS. 9. FEU. AE. CA. II. 10. IRLA.
SUECA. C. 11. EBONITA. ILLA. 12. SASTRINYOLI.

VERTICALS

1. CARTOGRAFIES. 2. MANEL. ACERBA. 3. IR.
PANICULÓS. 4. MONANDRE. ANT. 5. AFORI. TNA.
IR. 6. ATACAT. TESTI. 7. OG. DARIO. NAU. 8. LIBA.
ET. CE. Y. 9. RAÓ. AGITACIÓ. 10. G. ERITRO. ALL.
11. RASI. ORRI. LI. 12. ASTROFÍSICA.

SUDOKU

3	7	5	1	4	8	6	2	9
8	6	4	9	5	2	1	3	7
2	9	1	3	6	7	5	4	8
6	8	7	2	1	4	3	9	5
9	5	3	8	7	6	4	1	2
4	1	2	5	3	9	8	7	6
5	4	8	7	9	1	2	6	3
1	3	9	6	2	5	7	8	4
7	2	6	4	8	3	9	5	1

ESCACS

1. ...'85; Ce1+ (doble amb la dama i el cavall)
2. Rh3; Dg2+
3. Rh4; Cf3+
4. Rh5; Dh3++

SOPA DE LLETRES

ANASTASIA, PILAR, JULIA, MARIA, TECLA.
CONSOL, EUGENIA, ISABEL, NURIA,
DOROTEA, RUT, ELENA, LLUCIA i GEMMA.

ENIGMA

Sabrieu dir-nos el nom d'aquest estri i per a què s'utilitzava?

Solució a l'enigma del mes passat:

Segons un inventari de béns particular fet segle XVIII a Pals (Baix Empordà) i el Diccionari Català-Valencià-Balear aquest estri s'anomena pagès i servia per penjar els llums d'oli.

CONFERÈNCIA DE JUANJO JOVÉ

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE MARTA ALÒS

TALLER DE CONFECCIÓ D'ORELLETES

CAMINADA DELS SUPERBÉ

IMATGES D'ACTUALITAT

CAMPIONAT DE BOTIFARRA

HOMENATGE A LA VELLESA

EXHIBICIÓ DE FI DE CURS

CICLISME PER ARTESA